

AKÜRD DIPLOMAT

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır
Heydər Əliyev

№ 30 (404) 18-24 Dekabr, Çileyə pəş sal, 2017
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbahəddin Eloğlu

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev Zirvə
toplantısında iştirak edib

Səh. 14

Serok Barzanî: Referandom cîbecîkirina
erk û peyameke rast û rewa bû

Îro Roja Ala Kurdistanê ye!
Her bijê Ala Kurdistan

Səh. 9

Səh. 14

Объявлена дата поездки премьер-министра Барзани в Германию

Səh. 4

AZƏRBAYCAN MƏNBƏLƏRİ
KÜRD XALQI HAQQINDA

Səh. 7

Putin: Kürdistan'la ilişkilerimizi
geliştirmemize hiç bir şey engel olamaz!

Îro Yekşem 17-12-2017, Roja Ala Kurdistanê ye. Li Başûrê Kurdistanê, li ser fermangeh û dezgehên fermî Ala Kurdistanê tê bilindkirin. Roja Ala Kurdistanê bi giringî tê pêşwazîkirin û li hember hemû awayên êrîş û dorpêçan, weke sembola zîndîbûn û rabûna ser piyan a gelekê tê dîtin. Di dema bûyerên 16ê Cotmeha 2017ê yê li Kerkûk û navçeyên din ên Kurdistanî de, çekdarên Heşda Şeibî û hêzên iraqî, weke rûmeta gelê Kurd, li hember Ala Kurdistanê bi gelek awayan bêrêzî û sivikati kirin.

Ev sivikatiyên çekdar û leşkerên iraqî piştî wê yekê hat, ku roja 28ê Adara 2017ê, Encûmena Parêzgeha Kerkûkê bi fermî biryara bilindkirina Ala Kurdistanê li ser hemû sazî û dezgehên hikûmî pesend kir.

Mahabad kürd Cûmhuriyyetî

Seîd Yûsiv û Doktoraya Rûmetê ji
Navenda Çanda Almanî li Beyrûtê

Orta Doğu'da ki Kürd Gerçekliği
ve Batı'nın İkiyüzlülüğü

Mamoste û xwendekar: Helwestên Iraqê nîşan didin
ku biryara referandumê pir rast û di cihê xwe de bû

Səh. 5

KÜRD ŞEİRİNİN
G Ü N Ə Ş İ

Səh. 10

Leyla Zana ji daweyeka
xwe beraet kir

Səh. 10

Baydemir: Heger Felestîn dagîrkir
ye, gelo rewşa Kurdistan çawa ye?

Səh. 12

James Mattis: ji bo rûberûbûna
Iranê em bizavên xwe zêde dikin

Prezident İlham Əliyev Zirvə toplantısında iştirak edib

İstanbulda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) hazırkı sədri Türkiyə Respublikasının təşəbbüsü ilə Qüds məsələsinə dair fəvqəladə Zirvə toplantısı keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dəvəti ilə Zirvə toplantısında iştirak edib.

"Qüdsə həmrəylik üçün birlikdə hərəkət" devizi altında keçirilən Zirvə toplantısına 50-dək ölkədən dövlət və hökumət başçıları qatılıb.

Əvvəlcə birgə foto çəkdirildi.

Tədbir müqəddəs "Qurani-Kərim"dən ayələrin oxunması ilə başladı.

Zirvə toplantısında çıxış edən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Fələstin Prezidenti Mahmud Abbasi, digər dövlət və hökumət başçılarını salamladı.

İslamın ilk qibləsi və üç müqəddəs məscidindən biri olan Əl-Aqsa'nın yerləşdiyi Qüds şəhərinin tarixi və hüquqi statusuna edilən təcavüzü müzakirə etmək üçün bir araya gəldiklərini diqqətə çatdıran Rəcəb Tayyib Ərdoğan ABŞ Prezidenti Donald Trampın dekabrın 6-da beynəlxalq hüquqa məhəl qoymayaraq Qüdsü İsrailin paytaxtı kimi tanıdığını bildirdi. Rəcəb Tayyib Ərdoğan diqqətə çatdırdı ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının vaxtilə qəbul etdiyi qərara əsasən heç bir ölkə Qüdsdə səfirlik açma bilməz. Türkiyə Prezidenti qeyd etdi ki, Fələstin məsələsi ədalətli şəkildə həll olunmadan beynəlxalq və global sülhdən söhbət gedə bilməz. Əks təqdirdə beynəlxalq hüquqa və BMT-yə etimad sarsılar. "Qüds bizim üçün qırmızı xətdir və "Hərəmi-Şərif" əbədiyyətə qədər müsəlmanların olacağı", - deyən Rəcəb Tayyib Ərdoğan Sammit iştirakçılarını Qüdsü Fələstin Dövlətinin işğal altında olan paytaxtı kimi tanımağa dəvət etdi və müstəqil Fələstin Dövləti ideyasından heç vaxt vaz keçməyəcəklərini bildirdi.

Fələstin Dövlətinin Prezidenti Mahmud Abbas bütün dünya ölkələrinin Donald Trampın qərarına qarşı olduğunu və göstərilən həmrəyliyin bu niyyətin həyata keçməyəcəyinə əminlik yaratdığını vurğuladı. "Bütün ümmət birləşərək Qüdsün işğalına qarşı mübarizə aparmalı, bu şəhərin xarakterinin dəyişdirilməsinə icazə verməməlidir", - deyən Mahmud Abbas ABŞ Prezidentinin bu addımının beynəlxalq müqavilələri və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qərarlarını açıq təhdid etdiyini və bununla da Birləşmiş Ştatların

sülh prosesində vasitəçilik missiyasını itirdiyini diqqətə çatdırdı. "Qüds əvvəllər də olduğu kimi, Fələstin Dövlətinin paytaxtı olacaq, əks təqdirdə sabitlikdən və sülhdən söhbət gedə bilməz", - deyən Mahmud Abbas vurğuladı ki, Fələstin Dövlətinin tanınması prosesi sürətləndirilməlidir.

İordaniya Kralı II Abdullah qeyd etdi ki, müsəlmanların qəl-

gədən Fələstin xalqının hüquqları qorunmalıdır.

İran Prezidenti Həsən Ruhani bildirdi ki, Qüds müsəlmanların ilk qibləsi və üçüncü müqəddəs şəhəridir. ABŞ administrasiyasının bu yanlış qərarına müsəlman aləminin dərhal reaksiya verməsinin əhəmiyyətli olduğunu deyən Həsən Ruhani Birləşmiş Ştatların bu qərarının arxasında

ədalətli və hərtərəfli nizamə salınması işinə mənfi təsir edərək, Yaxın Şərqdə təhlükəli fəsadlara gətirib çıxara bilər. Hesab edirik ki, Amerika Birləşmiş Ştatları bu qərara yenidən baxmalıdır.

Azərbaycan ardıcıl olaraq Fələstin-İsrail münaqişəsinin sülh yolu ilə, Şərqi Qüdsün Fələstin Dövlətinin paytaxtı olmaqla iki dövlət prinsipi əsasında həllini

fobiya qarşı fəal mübarizə aparan ölkələrin ön sırasındadır. 2017-ci ildə Azərbaycanda IV İslam Həmrəyliyi Oyunları keçirilib. Bu möhtəşəm idman, dostluq, qardaşlıq bayramı bir daha bütün dünyaya göstərdi ki, İslam sülh, mərhəmət, bərabərlik dinidir.

Əməkdaşlığı və qarşılıqlı dəstəyi gücləndirmək üçün digər bir imkan bu ay Bakıda keçiriləcək "İslam Həmrəyliyi İli"nin qeyd olunması ilə bağlı beynəlxalq konfrans olacaqdır.

Fürsətdən istifadə edərək, İƏT-ə, onun üzv dövlətlərinə və dünyadakı müsəlman cəmiyyətlərinə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində Azərbaycana göstərdikləri ədalətli dəstəyə görə təşəkkürümü ifadə etmək istədim. İyirmi ildən artıqdır ki, Ermənistan Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ bölgəsi və ətraf 7 rayonu daxil olmaqla 20 faiz torpaqlarını işğal altında saxlayır. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın əzəli və tarixi torpaqlarıdır. Ermənistanın təcavüzü nəticəsində 1 milyondan artıq azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüşdür. İşğal olunmuş ərazilər tamamilə etnik təmizləməyə məruz qalmış və talan edilmişdir. Ermənistan məscidlər və İslam abidələri daxil olmaqla, bütün mədəni abidələri məhv etmişdir.

Bununla bərabər, Ermənistan müxtəlif müsəlman ölkələri ilə dostluq münasibətləri qurmaq istəyir. Bu, ən böyük riyakarlıqdır. Dünya müsəlmanları bilməlidirlər ki, müqəddəs məscidlərimizi dağıdan Ermənistan müsəlman ölkələrinin dostu ola bilməz.

1993-cü ildə BMT Təhlükəsizlik Şurası Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycan torpaqlarından dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnamə qəbul etmişdir. Lakin Ermənistan onları yerinə yetirməkdən imtina edir. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər beynəlxalq təşkilatlar oxşar qərar və qətnamələr qəbul etmişdir. Azərbaycan heç vaxt erməni işğalı ilə barışmayacaq, münaqişə yalnız və yalnız Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri, ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır.

Təşəkkür edirəm.

Zirvə toplantısında İstanbul Bəyannaməsi qəbul olundu.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri dekabrın 13-də başa çatıb.

binde xüsusi yeri olan Qüdsə bağlı ABŞ-ın qərarı olduqca təhlükəlidir. Bu qərar bölgədə sülhü və sabitliyi təhdid edir. Qüdsün hər üç dinin bir araya gəldiyi tarixi şəhər olduğunu deyən Kral Abdullah bu tarixi dəyişdirməyə çalışan hər kəsə qarşı çıxacaqlarını bildirdi və qeyd etdi ki, bir neçə gün öncə Ərəb Liqasının İordaniyada keçirilən Zirvə görüşündə də vəziyyətin nə qədər təhlükəli olduğu bəyan edilib. "Biz bütün məsələləri bir kənara qoyub Qüdsü müdafiə etməliyik", - deyən İordaniya Kralı əminliklə bildirdi ki, müsəlmanların Qüdsdə olan haqları əbədidir.

Sonra İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının baş katibi Yusif Əl-Osaymin çıxış etdi. O, əsas məqsədi bütün müsəlman ümmətinin hüquqlarının qorunması olan bu toplantının əhəmiyyətindən danışdı, ABŞ Prezidentinin Qüdsə bağlı verdiyi qərarın bütün beynəlxalq normalara zidd olduğunu bildirdi. "Bu qərar ABŞ-ın sülh prosesində iştirakını heçə endirir", - deyən Yusif Əl-Osaymin vurğuladı ki, təşkilata üzv ölkələr ABŞ-ın tək tərəfli qəbul etdiyi bu qərara qarşı çıxmalı, Qüdsün xarakteri və ədalətin arxasınca

təhlükəli meyillərin dayandığını diqqətə çatdırdı. İran dövlətinin başçısı BMT qərarlarının da bu cür məsələlər qarşısında aciz qaldığını vurğuladı, bu toplantının ABŞ-a qarşı güclü qınama qərarı qəbul edəcəyinə əminliyini ifadə etdi.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı -Bismillahir-rəhmanir-rəhim.

Hörmətli Türkiyə Respublikasının Prezidenti, əziz qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğan.

Hörmətli baş katib.

Zati-aliləri.

Zirvə görüşünün iştirakçıları.

İlk növbədə, fəvqəladə İslam Zirvə görüşünün təşkilinə görə Prezident Ərdoğanı təşəkkür edirəm. Prezident Ərdoğanın təşəbbüsü ilə keçirilən bu Zirvə görüşü Türkiyənin İslam həmrəyliyi işinə verdiyi töhfənin növbəti təzahürüdür.

Amerika Birləşmiş Ştatları Prezidentinin beynəlxalq hüquqa və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnaməsinə zidd olan Qüds şəhərinin İsrailin paytaxtı kimi tanınması və ABŞ səfirliyinin bu şəhərə köçürülməsi ilə bağlı qərarı bizdə böyük narahatlıq yaradır. Bu qərar Fələstin-İsrail münaqişəsinin

dəstəkləyir. Bir neçə il bundan əvvəl Azərbaycan Fələstin Dövlətinə yardım məqsədilə İslam Maliyyə Təhlükəsizlik Şəbəkəsinin təsis konfransına və Qüds şəhərinin inkişafına dəstək məqsədilə donor konfransına ev sahibliyi etmişdir. 2017-ci ilin iyul ayında Azərbaycanda BMT-nin Fələstin xalqının ayrılmaz hüquqlarının həyata keçirilməsinə dair komitənin, BMT-nin humanitar məsələlər üzrə əlaqələndirmə ofisinin, İƏT və müxtəlif qeyri-hökumət və vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının iştirakı ilə Qüds məsələsinə dair beynəlxalq konfrans keçirilmişdir. Konfransa Şərqi Qüdsün işğalı və Əl-Aqsa məscidində ibadət edənlərə qarşı tətbiq olunan məhdudiyyətləri qınayan bəyanat qəbul edilmişdir. Biz hər zaman olduğu kimi, bu gün də Fələstin xalqının yanındayıq.

Azərbaycan İslam həmrəyliyi işinə böyük töhfə verir, biz İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının fəal üzvüyük. Azərbaycanın təşəbbüsü ilə İƏT Gənclər Forumu, İƏT Əmək Mərkəzi və İƏT-ə üzv dövlətlərin Jurnalistlər Assosiasiyası yaradılmışdır. 2017-ci il Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan edilib. Azərbaycan islamo-

Prezident İlham Əliyev Sumqayıtda Bayraq Muzeyinin açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıtda Bayraq Muzeyinin açılışında iştirak edib. Prezident İlham Əliyev muzeyin rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi.

Muzeylə tanış olan dövlətimizin başçısına məlumat verildi ki, binanın inşasına 2017-ci ilin fevralında başlanılıb və sentyabr ayında tikinti işləri başa çatdırılıb. İnşaat işləri yüksək keyfiyyətlə aparılıb. Ümumi ərazisi 10 min kvadratmetr olan muzeyin üçmərtəbəli binasında iki sərgi zalı, inzibati və yardımçı otaqlar

yaradılıb. Sərgi zallarında 6 bölmə fəaliyyət göstərəcək. Burada Azərbaycan xanlıqlar dövrünün xəritəsi, bayraqları, orta əsrlərə aid döyüşçüləri əks etdirən manikənlər nümayiş olunur. Muzeyin eksponatları arasında XIX əsr Azərbaycan şəhərlərinin gerbləri, qədim metal sikkələr, kağız pullar, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövrünə aid sənədlər, keçmiş Azərbaycan SSR-in və müstəqil Azərbaycan Respublikasının konstitusiyaları, gerblər, bayraqlar var. Ekspozisiyalarda müxtəlif illərə aid poçt markaları, orden və medallar

da nümayiş olunur. Bayraq Muzeyi Sumqayıt Dənizkənarı Bulvarın ərazisində yerləşir. Muzeyin məhz bu ərazidə inşa edilməsi şəhər sakinləri ilə yanaşı, qonaqların da buradakı eksponatlarla tanış olmalarına imkan yaradır.

Prezident İlham Əliyevə məlumat verildi ki, bulvarın sahilində gəmilərin yanılması üçün uzunluğu 800 metr olan körpü inşa edilib. Burada 10 metr hündürlüyündə estakada salınıb. Ərazidə müasir işıqlandırma sistemi və oturmaqalar quraşdırılıb.

Qeyd edək ki, bu cür

muzeylərin yaradılması gənc nəslidə vətənpərvərlik hisslərinin aşılınması, onların Vətənə, dövlətə

məhəbbət ruhunda yetişməsi və bir şəxsiyyət kimi formalaşması məsələsində mühüm rol oynayır.

Mahabad kürd Cümhuriyyəti

Mahabad Cümhuriyyəti (kürd Komara kurd Mehabad) — 1946-1947-ci illərdə mövcud olmuş kürd dövləti. Mahabad Cümhuriyyəti 1946-cı ilin 22 yanvarında SSRİ-nin dəstəyi nəticəsində yaradılmışdır. BMT tərəfindən tanınmayan

baycan Demokrat Fırqəsi yaradıldı. Bundan sonra İranda yaşayan kürdlərin silahlandırılması başlandı. 1.200 tüfəng və digər hərbi ləvazimatlar peşmərgə birliklərinə göndərildi. Məqsəd İranda yaşayan kürdləri siyasi baxımdan oyandır-

edilmişdir. Dövlətin digər memurlarından olan Mustafa Bərzani isə gizli yolla Bakıya qaçmışdır.

Mahabad Cümhuriyyət ilə ADF arasında olan münasibətlər

3 may, 1946-cı ildə Mahabad Cümhuriyyət ilə Azərbaycan Demokrat Fırqəsi arasında müqavilə imzalanmışdır. Müqaviləyə əsasən:

Hər iki tərəf bir-birlərinə nümayəndə göndərməli və münasibətlərin inkişaf etməsinə zəmin yaratmalı idilər.

Hər iki hökumətin nümayəndələrinin iştirakı ilə iqtisadi şura yaradılmalı və iqtisadi məsələlər müzakirə etməli idi.

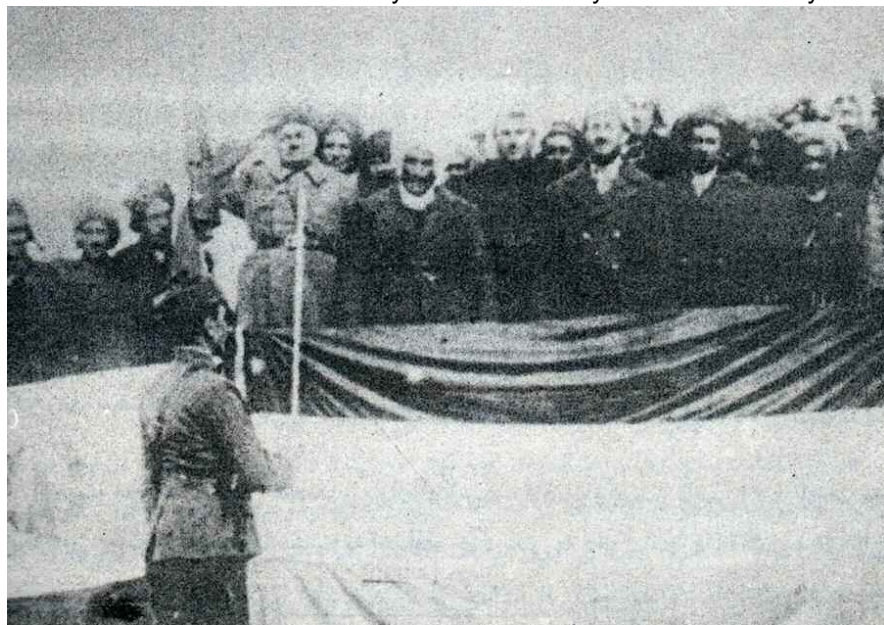
Lazım olanda hər iki hökumət bir-birlərinə hərbi yardım göstərməli idilər.

Azərbaycan Demokrat Fırqəsində kürdlərin yaşadığı ərazilərdə kürd, Mahabad Cümhuriyyətində isə Azərbaycanlıların yaşadığı ərazilərdə Azərbaycanlı millət vəkili seçilməli və öz xalqını təmsil etməli idi.

Azərbaycan Demokrat Fırqəsi ərazilərində yaşayan kürd gənclər üçün təhsil almaq imkanı yaradılmalı idi. Həmin qərar Mahabad Cümhuriyyətində yaşayan Azərbaycanlılar üçündə qəbul edilmişdir.

İranla aparılan danışıqlar zamanı hər iki hökumətin ümumi razılığı olmalı idi.

Mahabad Cümhuriyyət və Azərbaycan Demokrat Fırqəsinə digər bir dövlət tərəfindən hərbi və ya siyasi müdaxilə olarsa, hər iki dövlət eyni maraqları müdafiə edərək, düşməne qarşı birləşməli idi.

Mahabad Cümhuriyyəti, 1947-ci ilin 30 mart tarixində dağılmışdır. Cümhuriyyət 13 nazirdən təşkil olunmuş komitə tərəfindən idarə olunurdu. Qazı Məhəmməd Mahabad Cümhuriyyətini ilk və tək dövlət başçısı olmuşdur. Üşnəviyyə, Qoşaçay kimi şəhərləri özündə birləşdirən Mahabad Cümhuriyyətinin paytaxtı Mahabad şəhəri olmuşdur. Cümhuriyyətin adı da elə bu şəhərdən götürülmüşdür.

Dövlətin yaradılması və süqutu

1945-ci ilin noyabr ayında SSRİ-nin yardımı ilə İranda birinci Azər-

maq və burada yeni bir kürd dövləti qurmaq idi. 22 yanvar, 1946-cı ildə Mahabad şəhərinin meydanında yeni cümhuriyyətin qurulduğu rəsmən elan edildi. Bu münasibətlə SSRİ Mahabad Cümhuriyyətinə 5.000 tüfəng göndərmişdir.

1947-ci ilin 9 mayında SSRİ-nin İrandan çıxmasından sonra, İran ordusu Mahabad Cümhuriyyətinin üzərinə hücum etdi. 31 mart 1947-ci ildə dövlət başçısı Qazı Məhəmməd, başnazir Şeyx Hacı Baba və müdafiə naziri Məhəmməd Hüseyn xan Mahabad şəhərinin mərkəzi meydanında asılaraq edam

İraq kürdləri Abadını İŞİD-ə qarşı mübarizədə onların rolunu qeyd etmədiyinə görə tənqid edir

İraqın şimalında Peşmərgə adı ilə tanınan kürd qüvvələri baş nazir Heydər Əl-Abadını İŞİD-in məğlub edilməsində onların rolunu qeyd etmədiyinə görə tənqid edib.

İraqın baş naziri şənbe günü İslam Dövləti qrupunun İraqdan çıxarılması məqsədilə üç il davam

fransında bildirib.

İslam Dövləti döyüşçüləri 2014-cü ilin yayında İraq ərazisinin təxminən üçdə bir hissəsini ələ keçirmiş və bununla İraq dövlətinin mövcudluğunu sual altına qoymuşdu. Üç ildən artıq bir vaxt ərzində ABŞ-in başçılığı ilə koalisiyanın

qarşı beynəlxalq koalisiyanın bir hissəsi olub.

Peşmərgə qüvvələrinin açıqladığı bəyanatda İŞİD-ə qarşı mübarizədə 1824 Peşmərgə döyüşçüsünün "şəhid olduğu", 10 min çox döyüşçünün isə yaralandığı bildirilir.

ABŞ Dövlət Departamentinin İŞİD-in İraqda məğlub edilməsi ilə bağlı bəyanatında da Peşmərgə qüvvələrinin rolu qeyd edilməyib.

İraq parlamentinin kürd üzvü Bəxtiyar Şavays Amerikanın Səsi ilə müsahibədə İraqın baş nazirini Peşmərgə qüvvələrinin "verdiyi qurbanları" qeyd etmədiyinə görə tənqid edib.

"İraqın baş nazirinin çıxışı məzhəb əsasında qurulmuş çıxış idi və İraqın bütün icmaları üçün deyil, müəyyən qruplar üçün nəzərdə tutulmuşdu", o bildirib. O həmçinin deyib ki, Peşmərgə qüvvələrinin adının çəkilməməsi İraq konstitusiyasına ziddir, çünki konstitusiyaya əsasən, Peşmərgə İraqın bütünlüklə müdafiə sisteminin bir hissəsidir.

İraq kürdləri və Abadi hökuməti arasında münasibətlər sentyabrın 25-də İraq kürdlərinin müstəqillik haqda referendumundan sonra pisləşib. Referendumda səsvermə əksəriyyətin kürdlərin mərkəzi Bağdad hökumətindən müstəqilliyinə səs verməsi ilə nəticələnib.

Noyabrın 20-də İraqın Ali Məhkəməsi səsverməni konstitusiyaya zidd elan edib. amerikaninsesi.org

edən müharibənin uğurla başa çatdığını elan edib. "Bizim qüvvələr İraq-Suriya sərhədini tam nəzarət altına alıblar və beləliklə, mən İŞİD üzərində müharibənin sona çatdığını elan edərim" o, Bağdadda İraq jurnalistləri üçün keçirilən mətbuat kon-

yardımları ilə İraq qüvvələri əraziləri geri qaytarmağa nail olub.

Kürd Peşmərgə döyüşçüləri Mosul ətrafında ərazilərə nəzarət edir. Kürd Peşmərgə döyüşçüləri Mosul ətrafında ərazilərə nəzarət edir. Peşmərgə qüvvələri İŞİD-ə

Füzulinin Qəbri Dağıdılıb, Nəsiminin Məzarından Xəbər Yoxdu

Şərq ədəbiyyatının nəhənglərindən olan Azərbaycan şairləri – İmadəddin Nəsimi və Məhəmməd Füzulinin münasibətlə bölgədə yerləşən məzarları hər zaman müzakirə mövzusu olub.

Zaman-zaman həm Füzulinin İraqın Kərbəla, həm də Nəsiminin Suriyanın Hələb şəhərində olan məzarının aqibəti, onların nəşinin vətənə gətirilməsi mövzuları gündəmə gətirilib və tezliklə də unudulub. Həmin coğrafiya bu gün də qan çanağı olmaqda davam edir. Məzarların hazırkı durumu necədir və onların Vətənə gətirilməsi nə dərəcədə mümkündür?

AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktor müavini, filologiya elmlər doktoru Paşa KərimovModern.az-a açıqlamasında bu barədə ilginclik məlumat verib. Onun sözlərinə görə, bu gün biz Füzulinin məzarı haqqında danışırıq, amma o məzar çoxdan yoxdur. Yol çəkilişi zamanı yerin altında qalıb:

"Bəzi adamlar istəyir ki, Nəsimi və Füzulinin məzarları Azərbaycana gətirilsin, bəziləri isə əksinə... Məzarların gətirilməsini istəyənlərin məramı məlumdur – istəyirlər ki, böyük mütəfəkkirlərin məzarları Vətəndə olsun. Əksinə söyləyənlərin də məqsədi məlumdur – onlar istəyirlər ki, həmin şairlərin məzarları dəfn olunduğu torpaqlarda da bir türk nişanəsi olaraq qalsın.

Füzulinin qəbri hələ Səddam Hüseynin vaxtında yolun altında qaldı. Təkcə məzar daşını gətirib məlum yerə – İmam Hüseyn məqbərəsinin yaxınlığında qoydular. Məlum siyasi hadisələrdən sonra o daşın üzərində xoşagəlməyən qeydlər edilib. Üzərində yazılıb ki, ərəb, fars, türk və kürd dillərində yazan bir sənətkardır. Bunu da başa düşmək olmur; yəqin, siyasi hadisələrlə bağlıdır. Təəssüf ki, qəbir daşının üstündə belə bir yazı var. Amma bu dövrəndir, biri gələr, biri gedər və o yazılar da dəyişilə bilər.

Əsas məsələ budur ki, onun qəbri çoxdan yerin altında qalıb. Salınan yol üzərindən keçirdi deyər, o da yer altında qalası oldu. Bu faktı bilmirəm niyə demirlər. Yalnız daşı saxlayıblar. Onu da özlərinə uyğun şəkildə redaktə ediblər.

Açıqını deyirəm, İraqda Füzulinin qəbri normal şəraitdə olsaydı, mən məzarın orada qalmasının tərəfdarı olardım. Çünki orada da bir türk varlığını təsdiqi kimi nişanə olmalıdır".

Füzulinin məzarının aqibəti və nə zamansa Vətənə gətirilmə ehtimalının olub-olmamasından danışan Paşa Kərimov Nəsimi ilə bağlı da eyni fikirdə olduğunu bildirib.

Qeyd edək ki, Nəsiminin məzarı bu gün gərgin münasibətlərin, qarlı çekişmələrin məskəni olan Hələb şəhərindədir. Lakin alim Nəsiminin məzarının aqibətini Füzulinin məzarı kimi olmayacağını deyir:

"Nəsiminin qəbri Türkiyəyə yaxın olan ərazidədir. Bu, onun təhlükəsizliyinə yardımçı ola bilər. Çünki indiki dünyada hər şey siyasi güclə ölçülür.

Əfqanıstanda olarkən orada Nəvainin qəbrini ziyarət etdim. Həmçinin, Babur şahın da Kabildəki məzarına baş çəkdim. Bu iki böyük şəxsiyyətin məzarının Əfqanıstanda olmasının oradakı yerli türk əhalisi üçün böyük əhəmiyyəti var. Çünki türklər orada sıxışdırılan siyasi qüvvələr çoxdur. Amma onlar bu məzarları özlərinin ziyarət yerlərinə çeviriblər. Bir xalq üçün yad ərazidə belə şeylər də lazımdır. Çünki nə zamansa sıxışdırılarda onlara istinad edərək desinlər ki, biz buraların sahibi olanda siz harada idiniz? Mən bunun tərəfdarıyam.

İndi o torpaqlar uğrunda elə qızğın münasibətlər gedir ki, Azərbaycan tərəfini də başa düşmək olar. Bax, bizim siyasətçilərimiz bunun üçün nə etsinlər?! Azərbaycan siyasətçisi bu məsələyə heç bir müdaxilə edə bilmir. O ərazilər hazırda böyük şahmat taxtasıdır. Bu saat oralarda qızğın münqışə, böyük oyunlar gedir. Məzarların orada qalması təhlükəli olsa da, mən bunun tərəfdarıyam".

regioninfo.az

AZƏRBAYCAN MƏNBƏLƏRİ KÜRD XALQI HAQQINDA

Azərbaycanın azadlıqsevər, mübariz və adlı-şanlı şairi Xəlil Rza Ulutürk, müstəmləkə altında əzilən xalqlar haqqında belə demişdir: **"Planetin hər hansı bir guşəsində azad olmayan bircə millət, bircə fərd qalıbsa, mən öz səadətimi tam saya bilmərəm. Bəşəriyyətin ayrılmaz və qüdrətli bir qanadı olan qəhrəman Kürd millətinin azadlığı, dili, adət və gələcəklərini yaşatması uğrunda mübarizə aparması ürəyimcədir."**

Şair qəhrəman kürd xalqının inqilabi mübarizəsini yüksək qiymətləndirmiş, dərdinə acımış, onun mübarizəsinə bir çox şeirlər həsr etmiş-

dir. Şair bu xalqın işıqlı gələcəyinə inanaraq yazır:

**Hələ millətlər var ki,
Milliyyəti danılır.
Köksündə dəvə qəlbi,
Fil ürəyi olsa da.
Müstəmləkə möhrüylə
Cırdan kimi tanınır.
Hələ Həjar oxuyur:
-Kürdüstanım, dərddli Vətən,
Nalan Vətən!
Şər parçası bir vəhşinin
Pəncəsində qalan Vətən!**

"Krasnodar qartalları" kitabı

Xəlil Rza qəhrəman kürd xalqının azadlıq mübarizəsinə və onların milli lideri General Molla Mustafa Barzaniyə rəğbətini belə vəsf etmişdir:

**Mən gizlədə bilmərəm qranit qürurumu,
Əzəldən cəsurların, mərdlərin heyranıyam.
Topların qarşısında, tankların qabağında,
Daşla, yabayla çıxan kürdlərin heyranıyam.
Güclüdür fətehlərin topu, tankı, raketi,
Vulkanların üstündə cırdanlar dura bilməz:
Prezidenti dağlarda səngər quran millətin,
Azadlıq amalını tanklar susdura bilməz!
Toplar susdura bilməz!**

"Yeni zirvələr" kitabı

FƏTƏLİ XAN İSGƏNDƏRXAN OĞLU XOYSKİ, DÜMBÜLÜ KÜRD TAYFASINDAN OLAN MƏŞHUR AZƏRBAYCAN KÜRDÜDÜR. O, AZƏRBAYCAN CUMHURİYETİNİN BAŞ NAZİRİ OLMUŞDUR

Dümbülü kürd tayfasından olan Fətəli (Fəth Əli) Xan İsgəndər Xan oğlu Xoyski 1875-ci ildə Şəki şəhərində anadan olmuşdur. Onun atası rus ordusunun general-leytenantı idi. Onların əsli İran Azərbaycanın Xoy şəhərindəndir.

F.Xoyski 1918-ci il dekabrın 26-da təşkil etdiyi III hökumət kabinetində də Nazirlər Şurasının sədri və Xarici İşlər naziri vəzifəsini tuturdu. Məhz onun dövründə Azərbaycan dövlət orqanlarının özülü qoyulmuşdu. Müstəmləkə siyasətinin rəmzi olan Yelizavetpol şəhəri və quberniyasının yenidən Gəncə və Gəncə quberniyası adlandırılması, Qaryagin qəzasının Cəbrail qəzası adı ilə əvəz edilməsi, çox-partiyalı parlament sisteminin yaradılması, Azərbaycan Cümhuriyyətinin pul və poçt markalarının buraxılması, ana dilində məktəb və seminariyaların açılması və digər mütərəqqi tədbirlər Xan Xoyskinin rəhbərlik etdiyi hökumət kabinetləri dövründə həyata keçirilməyə başlanmışdı.

Fətəli Xan Xoyski görkəmli dövlət xadimi idi

Dümbülü kürd tayfasından olan Fətəli (Fəth Əli) Xan İsgəndər Xan oğlu Xoyski 1875-ci ildə Şəki şəhərində anadan olmuşdur. Onun atası rus ordusunun general-leytenantı idi. Onların əsli İran Azərbaycanın Xoy şəhərindəndir.

F.Xoyski 1918-ci il dekabrın 26-da təşkil etdiyi III hökumət kabinetində də Nazirlər Şurasının sədri və Xarici İşlər naziri vəzifəsini tuturdu. Məhz onun dövründə Azərbaycan dövlət orqanlarının özülü qoyulmuşdu. Müstəmləkə siyasətinin rəmzi olan Yelizavetpol şəhəri və quberniyasının yenidən Gəncə və Gəncə quberniyası adlandırılması, Qaryagin qəzasının Cəbrail qəzası adı ilə əvəz edilməsi, çox-partiyalı parlament sisteminin yaradılması, Azərbaycan Cümhuriyyətinin pul və poçt markalarının buraxılması, ana dilində məktəb və seminariyaların açılması və

digər mütərəqqi tədbirlər Xan Xoyskinin rəhbərlik etdiyi hökumət kabinetləri dövründə həyata keçirilməyə başlanmışdı.

XX əsrin əvvəllərindən Azərbaycanca güclənməyə və genişlənməyə başlayan milli azadlıq hərəkatı millətinin qabaqcıl övladlarının səyi ilə düzgün istiqamətləndirilərək qalibiyyətə başa çatdırılmış və 1918-ci il mayın 28-də bütün müsəlman Şərqiində ilk demokratik respublikanın yaradılması ilə nəticələnmişdi. Milləti bu müqəddəs amala doğru aparən görkəmli siyasi və dövlət xadimlərindən biri də Fətəli xan Xoyski olmuşdur. 1875-ci il dekabr ayının 7-də Şəki şəhərində anadan olmuş Fətəli xan Xoyskinin atası İsgəndər xan əslən Cənubi Azərbaycanın Xoy şəhərindəndir. Buradan Qafqaza, Azərbaycanın Nuxa qəzasına köçmüş və Nuxada ailə həyatı qurmuşdur. İsgəndər xan rus ordusunda general-leytenant rütbəsinə yüksəlmişdir. İsgəndər xanın Cahangir xan, Hüseynqulu xan, Fətəli xan və Rüstəm xan adlı dörd oğlu olmuşdur. Onlardan Fətəli xan ilə Rüstəm xan Moskva Universitetinin hüquq fakültəsini bitirmişdilər (muvafiq olaraq 1901 və 1913-cü illərdə). Hər ikisi uzun müddət rus ədliyyəsində prokuror, sonra isə vəkil işləmişdilər (Hüseyn Aypara Azərbaycan ictimai mübarizəsi tarixi, Bakı, 1991, səh 235-236). Mövsüm Əliyevin Rüstəm xan Xoyski haqqında məqaləsində ("Odlar yurdu", 1990-cı il, iyun, № 12-13) oxuyuruq ki, Xoyskilərin əsli-nəslə Cənubi Azərbaycanın Xoy şəhərindəndir. Onların nəslinin adı Dümbülü Batman Qılıncıdır. 1803-1806-cı illərdə Azərbaycanı işğal edən rus ordusunun komandanı general Sisianov Peterburqa göndərdiyi raportda Fətəli xanın ulu babası, Xoy xanı olan Cəfərqulu xanı Xan Xoyski kimi təqdim etmişdir. Həmin dövrdən bu nəsil Rusiyanın müstəmləkəsi olan Azərbaycanda Xoyski familyası ilə məşhurlaşmışdır.

1902-1907-ci illərdə Fətəli

xan əvvəlcə Suxumda barışıq hakiminin köməkçisi, sonra həmin məhkəmədə müstəntiq, daha

sonralar isə Yekaterinador dairə məhkəməsində prokuror nəzarəti prokurorunun müavini olmuşdur. Onu da qeyd edək ki, hələ Moskva Universitetində təhsil aldığı tələbəlik illərində gənclər hərəkatına qoşulmuş, Moskva Universitetini təkcə hüquqşünas kimi deyil, həm də geniş dünyagörüşlü bir siyasətçi kimi başa vurmuşdu. 1905-ci ilin avqustunda Nijni Novqorod şəhərində keçirilən Rusiya müsəlmanlarının I qurultayında yaradılmış "İttifaqi müsəlimin" təşkilatının işində fəal iştirak etməsi, hüquq və iqtisadiyyat komissiyalarının tərkibindəki gərgin fəaliyyəti də bu deyilənləri bir daha təsdiq edirdi. 1907-ci ildə Fətəli xan Xoyski Yelizavetpol quberniyasından II Dövlət Dumasına deputat seçilir və Dumanın müsəlman fraksiyasına daxil olur. Dumadakı fəaliyyətində xüsusilə aqrar məsələ və onun həlli yolları haqqında fikirləri böyük əhəmiyyətə malik olmuşdu. Fətəli xan öz çıxış və təkliflərində çarizmin aqrar məsələnin həllində də müstəmləkəçilik siyasəti yeritməsini pisləyir və göstərirdi ki, bu məsələdə yerli xalqların hüquqlarının bundan sonra da tapdalanmasına heç bir vəchlə yol vermək olmaz və çarizmin köçürmə siyasəti torpaq məsələsi ədalətli həllini tapana qədər dayandırılmalıdır.

1996-cı il yanvarın 6-da "Azər-

Xalqımızın çox sevimli insanpərvər, həqiqət tərəfdarı, demokrat **Xalq şairi Söhrab Tahirin** kürd xalqı haqqında çox yüksək fikirləri var. Onunla apardığım müsahibələrin birində, mən kürdlər ifadəsi işlədəndə, Söhrab müəllim mənim sözümü yarımçıq qoyaraq: "Sənə qurban olum, kürdlər demə, böyük kürd xalqı de və ya sadəcə kürd xalqı de. Sən kürd olsanda, mənim qədər kürd xalqını tanıya bilməzsən. 1946-cı ildə Şah bizi Kirmanşaha, Kürdüstanın şəhərlərindən birinə sürgün etdi. Orda kürd qardaşlarımız bizə o qədər qayğı ilə yanaşdılar ki, biz mühacirətdə olduğumuzu demək olaraq ki unutmuşduq. Bir dəfə mən yoldaşlarımla Bisitun dağından qayıdırdıq, o zaman Kürdüstan Qurtuluş Ordusu ilə Şah ordusu arasında müharibə gedirdi. Gördüm bir kürd fədaisi, bir şah pastargahı (polisi) ilə ucadan danışır. Danışqıdan məlum oldu ki, kürd fədaisi öz 8-9 yaşlarında bir oğlan uşağını rastargaha verərək, beşatılanını ondan almaq istəyir. Lakin pastargah razı olmaq istəmir. Sonda pastargah razı saldı, öz doğma oğlunu onun qucağına qoydu və beşatılanı ondan alıb, öpüb çiyinə asdı və dağlara qəhrəmanlar diyarı Kürdüstanın azadlığı uğrunda mübarizəyə getdi, ama öz oğlunu öpmədi, öz doğma oğlunu öpmədi. Mən inanıram belə övladları olan xalq, nəvəxtə öz azadlığını, müstəqilliyini əldə edəcək."

-Azərbaycanın görkəmli şairi və alimi **Qasım Qasımzadə** "Qəzəbli dağlar" poemasını kürdlərin milli-azadlıq mübarizəsinə həsr etmişdir. Poemada deyilir ki, üsyançı və öyilməz bir qoca kürdü həbs edirlər. Qocanı döyüb ölümçül hala salırlar, ondan bir kəlmə qopara bilmirlər. O susur. Lakin:

**Bu sükut söyləyir:
-Alçaq, yaramaz,
Ağalar bir yolluq eşidin bunu:
Qəzəbli dağlardan qoparmaq olmaz,
Qazi Məhəmmədin ölməz ruhunu!
Yenə öz gücünü toplayıb ağər,
Ona qılınc çəksə bütün fitnə-şər,
Kürdü dediyindən döndərə bilməz,
Məsəldir ki, polad sınar, öyilməz!
Qocanın oğlunun ömür-gün yoldaşı**

baycan" qəzetində Dilərə Seyidzadə və Asif Rüstəminin dərc etdirdikləri "Vətənə, xalqa sədaqət rəmzi" adlı məqalədə göstərilir ki, F.Xoyski deputat səlahiyyətlərindən istifadə edərək həmkarları X.Xasməmmədov və M.Mahmudovla birlikdə Rusiyanın Müdafiə Nazirinə sorğu göndərmiş, hərbi səhra məhkəməsinin ölüm hökmü çıxardığı qafqazlı hərbcilərin əfv olunmasını xahiş etmişdi. Xoyski eyni zamanda mayın 18-də 173 deputatın imzası ilə milli və dini fərqlərə görə vətəndaşların siyasi və mülki hüquqlarını məhdudlaşdıran qanunların ləğv olunması haqqında Dövlət Dumasına layihə təqdim etmişdir. Yalnız

qucağında körpə uşaq, qaynatasına baş çəkməyə gəlir. Zindan rəisi bu dağ gözəlini həyətdə görüb, ona şit sözlər deyir və güman edir ki, onu yoldan çıxara biləcəkdir.

**Keçirdi qəlbindən elə bu zaman,
Minbir çirkin əməl rəyisi zindan.
Lakin o bilmirdi o dağ gəlini,
Tutmuş başı üstə namusu bayraq.
Qaldırsa bircə yol iti əlini
Onun sinəsini parçalayacaq.
Lakin o bilmirdi, qara qaşını,
Kürdüstan gözəli nə üçün çatmış.
Nəçə şərəfsizin kəsib başını,
Ərinin ayağı altına atmış.
Gəlin qaynatası ilə görüşür. Qocanın körpə oğlan nəvəsi babasının qollarındakı paslı zənciri dartır, onu açmaq üçün inad göstərir. Qoca nəvəsinin bu hərəkətindən fərəhlənir. Qoca nəvəsini görüb inadkar, Gün kimi açıldı qaşı-qabağı. Dedi: -Bürünsə də dumana dağlar, Zindana dönsə də vətən torpağı, Nəslimiz igiddir, işimiz haqdır, Əsarət zənciri qırılacaqdır. Qızım, çəkinmirəm əsla ölümədən, Oğlum qoymayacaq yerdə qanımı. O da ələ keçsə, inanıram mən, Nəvəm alacaqdır intiqamımı.**

-Qəhrəman kürd xalqının ürək dostu, demokratiya carçısı, haqqı-ədaləti hər şeydən üstün tutan, Azərbaycanın görkəmli xalq şairi, türk xalqının böyük oğlu **Bəxtiyar Vahabzadə** kürd xalqının azadlıq mübarizəsinə biganə qalmamışdır. Şair ərəb əsgərlərinə üz tutub deyir:

**Azadlıqdır, azadlıq,
Bu gün davası kürdün.
Əlçatmaz dağlar olmuş,
Doğulandan bu yerdə,
Yurdu-yuvası kürdün.**

**Kürd dağlara çəkilməmiş,
Onun azadlığına
Xətər dəyməsin-deyə.
Kürd dağlara çəkilməz,
Dağlar kimi başını
Heç vaxt əyməsin-deyə.
Əyməkmi istəyirsən
Sən o vüqarlı başı?
Yox, yox! Bu mümkün deyil,
Ətəyindən tök daşı.**

"İnsan və zaman" kitabından

1907-ci il iyunun 3-də Dövlət Dumasının qovulması həmin layihənin müzakirəsinə imkan verməmişdir. Bir sözlə, F.Xoyski xalqının mənafeyi ilə bağlı bütün məsələlər ətrafında öz fikrini bildirmək üçün Duma tribunasından məharətlə istifadə etmişdir. Görünür, bu sahədə əldə edilən təcrübə F.Xoyskinin sonrakı siyasi fəaliyyətində də silinməz izlər buraxmışdır. O, 1908-ci ildən 1917-ci ilin əvvəllərinə kimi əvvəlcə Gəncə, sonra isə Bakı dairə məhkəmələrində andlı müvəkkil və hüquq məsləhətçisi işləsə də, siyasi xadim kimi fəaliyyətini dayandırmamış və xalq arasında böyük nüfuz qazanmışdır.

Ardı var

Nəriman
Əyyub

RÜBAILƏR

(Əvvəli ötən saylarımızda)

Hər zahiri göyçək olammas gözəl,
Batili də gözəl olmalı əzəl.
Zahiri gözəlin batili çirkin,
Olanda başına tez düşər xəzəl.

Sədaqətə xəyanət etməyə heç an,
Vara xəyanətdən ağırdır inan.
Heç nəyə xəyanət etməyən insan,
Demək saf doğulub sağlam anadan

Dost odur ki eybi üzünə desin,
Onunla birlikdə saf çörək yesin.
Üzdə dost, daldada qeybət eyləsə,
Elə dostluq onun başına dəysin.

Mümkün olmayam heç arzu etmə,
Tanımadığın o yollara getmə.
Nakişi, nanəcib düzəlin deyil,
Onlardan heç zaman yaxşılıq güdmə.

Həmişə ölməyi tez yadına sal,
Ölmüşlərdən daim gündə ibrət al.
Məzarstanlığın yanından keçsən,
Oranı fikirləş, tez xəyalda dal.

Deyərsə eybini, dostuna inan,
Gizlətsə eybini, ilandır ilan.
Dostisə dostuna doğrunu desin,
Nə yalan danışma, nə də ki utan.

Zülümkar heç zaman cəzasız qalmaz,
Nə də ki xalqından mükafat almaz.
Xalqının dərdinə yan, onu eşit,
Kişilik eyləyən saralmaz-solmaz.

Gül dərən tikandan çəkinmə heç an,
İlanı da yaradıbdır Yaradan.
Layiqli əllərə tikanlar batmaz,
Tikanı götürür Xudam aradan.

Qadına ən vacib həya, ismətdir,
Kimlərdə varsa da böyük sərvətdir.
Həyası, isməti olmayan kəsin,
Daimi üzünə gələn töhmətdir.

İnsanları sevvə bilməyən insan,
Həqiqəti sevvə biləmməz inan.
İnsanı sevməyən insan deyildir,
Tək fərqi ondadır danışan heyvan.

Söz var ki daimi kəsdirər başı,
Söz də var yerində kəsər savaşı.
Sözü də söz kimi demək yaxşıdır,
Söz var parçalayar qayanı-daşı.

Elə söz söyləmək gərəkdir ki sən,
Söyləyə biləsən onu yenidən.
Söylədiyin sözdən ziyan dəyməsin,
Ziyan dəysə başa düşər tezəcə dən.

Hörmət eylə özün hörmətlə yaşa,
Vaxt gələndə ömür çatacaq başa.
Elə işlər gör ki xalq səni sevsin,
Nəin ki gedəndə tutsunlar daşa.

Lovğalığın sonu xəcalət olur,
Xəcalət olanlar saralır-solur.
Lovğalıq etməyə, kişi tək yaşa,
Kişi kişi kimi daimi qalır.

Sən hərəkət eylə, sükut ölümündü,
Boş işsiz dayanmaq bilin zülümündü.
Yaşamaq eşqiylə daim işlər gör
İşləmək insançün böyük təlimdi.

Ağıllı adamlar kin bəsləməzlər,
Yaxşı düşünməli hər düşünən sər.
Nə lazım, kin-küdrət kin yaxşı deyil,
Yaxşıliqla daim göstər sən hünər.

Ölüm ayağında olanda hər kəs,
Ümüdünü kəsməz, alacaq nəfəs.
Ölümlü olsa da ölmək istəmir,
Nəfəsi kəsilib çıxmasa da səs.

Dost dostun yanında düşsə ziyana,
Həqiqi dostdursa məğrur dayana.
Ziyandan öteri dostu itirmə,
İtirsen qalarsan sən yana-yana.

Kədəre baş əymə, bədbəxtliyə döz,
Atalar deyibdir, bu yaxşı bir söz.
Bədbəxtlik üz versə sən məğrur dayan,
Kənardan boylanır istəməyən göz.

Düşmənin acdırsa ona yemək ver,
Düşmən olsa belə yaxşılığı gör.
O başa düşəcək sənənsən mərd kişi,
Çalışacaq olsun o da sənək mer.

Pisliyə pisliklə cavab verməzlər,
Nanəcibin gördüyünü görməzlər.
O bir nanəcibdir pislik eyləyir,
Nanəcib bağından meyvə dərməzlər.

Başı sərin saxla, ayağı isti,
Atalar deyibdir, o nəyi pisdici.
Atalar sözünü yaddan çıxartma,
Çıxartsan başını bürüyər tüstü.

Ağlın az olsa da özünün olsun,
Çalış ki yaxşı söz başında qalsın.
Hər nalayiq sözə fikir də vermə,
Olan nəsihətim beynində qalsın.

Sevgilim şərab süz, nuş edək bir az,
İçdiyimiz şərab faydasız olmaz.
Şərab hərdən qovur qəmi-qüssəni,
İçək nəşələnek, çalaq telli saz.

Telli saz olmasa qəm basar bizi,
O saz ozanların qaldığı izi.
O tayda da çalır onu soyadım,
Vəsf edir yurdumuz olan Təbrizi.

Soyadım hardadır, saz da var orda,
Saz zinət veribdir bizim hər yurda.
Çalıb Borçalımız, Göyçəmiş müdam,
Nə qədər çalanlar olubdur orda.

Böyük Ələsgərim qalib Göyçədə,
Həm onun ustadı o Alı Dədə.
Səsləyir bizləri onların ruhu,
Alçaq erməniyə söyləyir hədə.

Erməni başına biz vurmaliyiq,
Zəngəzur, Vedini almaliyiq.
O Oğuz elləri qalmasın yada,
Yenə də Göyçədə saz çalmaliyiq.

Onda bağışlayar Ələsgər ruhu,
Azad etdiyimiz hər Ceyran-Ahu.
Gözləyir bizləri itkin İman da,
Bir də orda yatan soyadın çoxu.

Yenə şərab gətir qənim azalsın,
Ağlım püxtələşsin, xəyala dalsın.
Gündə söylədiyim dəyərlə sözüm,
Xalqımdan öteri tarixdə qalsın.

Tarixi yaratmaq çətin olsa da,
Dönə-dönə yazaq biz salaq yada.
Sovetlər dövründə saxtalaşıbdır,
Eybi yox saxlansın o tarix, o da.

Şükür yetişibdir alimlərimiz,
Onlar qoyacaqdır bu dünyada iz.
Baş Komandan deyib yenidən yazın,
Gündə çiçəklənir gözəl ölkəmiz.

Ölkəni qoruyaq suveren kimi,
Üzeyir yazdığı o gözəl Himi.
Üç rəngli bayrağım bir daha enməz.
Məmməd əmin deyib onu səmimi.

(ardı var)

KÜRD ŞEİRİNİN GÜNƏŞİ

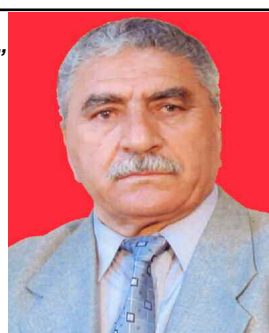
Böyük kürd şairi Əhməd Xaninin "Məm və Zin"
poemasının 300 illiyi münasibəti ilə.

Ey ustad, qıyarammı bənzədim dağa səni,
Sən dağlardan ucasan, günəş hara, dağ hara?!
Oxşada bilərəmmi çaya, bulağa səni,
Sən dəryadan dərinsən, alay-alay dağ ara.

Nəsil-nəsil kürdlərin timsalidir Məm və Zin,
Sən onların eşqini gövrək bir sazla çaldın.
Məhəbbətin oduna nəş'əylə yandın özün,
Kürd qəlbi budur deyə dünyaya bir od saldın.

Həririylə Ciziri baş əydi qüdrətinə,
O goca Fəke Təyran bağrına basdı səni.
Tanrı da əhsən dedi uca məhəbbətinə,
Zaman-zaman yığır qədiyin qızıl dəni.

İstiqlal həsrətiylə sən de toprağa döndün,
Sən doğma dilimizin dirilik bulağısan.

Barîyê
Bala

Həm gözdə, həm könüldə sönməz çırağa döndün,
Başımızın tacısan, sinəmizin dağısan.

Üz tuturam köksündən qanlar axan millətə:
-Ey xalqım, özünə gəl, sənənsən əbədi Xani!
Heykəlin baş qaldırır bir gün əbədiyyətə,
Dünya boylanıb deyər: budur Əhməd Xani!

1995

BÊWAR BARÎ TEYFÛRÎ

KURDÊN SEXTEKAR ÊN TEWANDÎRA

Kî dibêje ev mileta mêrxase,
Ça mêrxase berdestada dirize,
Jîyanêda bê tifaqê,bê kese,
Mêrxas ewe bijî serbest û azad,
Welatê wî nekin wêran û berbad.

Xêr şerada dicivine erdekî,
Her yek tê ji welatekî,gundekî,
Yekbûna wan dikişîne wedekî,
Yek û yekî qebûl nake tu wexta,
Hezar sale hevra bûne derd,xeta

Malbet-malbet,tayfe-tayfe dimeşin,
Hemberî hev bêitbarin,bextreşin,
Xewda mane nafikirin bê nexşin,
Heya dawî nizm ketine ser hişkin,
Li welatan tim bê rêzin,bê piştin.

Nezanetiyê alt kirîye ev millet,
Hê nizane çîye şeref,sîyanet,
Derbazdike jîyaneke bê rûmet,
Yek û yekî qebûl nake tu wexta,
Hezar sale hevra bûne derd ,xeta.

Dîyar-dîyar hê dimeşe bê dewlet,
Kuda diçe jêra dikin pir lenet,
Dîrokêda bûye sosret,rewayet,

Yek û yekî qebûl nake tu wexta,
Hezar sale hevra bûne derd,xeta.

Vî gelîda nema şeref û namûs,
Boy kara xwe ber her kesî dibe kûz,
Hevdifroşin dijî hevdu bûn deyûs,
Yek û yekî nanirxîne tu wexta,
Hezar sale hevra bûne derd ,xeta.

Kurd kurdara bûye cellad û cesûs,
Vê rewşêda jîyan dikin kurd təkûz,
Van gilîya dinivînim bi meyûs,
Yek û yekî qebûl nake tu wexta,
Hezar sale hevra bûne derd,xeta.

Cîhanêda bindestada dimeşin,
Qencî jî nay ji destê wan nexaşin,
Dengasîyada hev davêjin nebaşin,
Yek û yekî nanirxîne tu wexta,
Hezar sale hevra bûne derd, xeta.

Sal tèn diçin dibin qurne nameşin,
Malbet-malbet,tayfe-tayfe bi beşin,
Yekbûna wan xewn-xiyale serxoşin,
Yek û yekî qebûl nake tu wexta,
Hezar sale hevra bûne derd,xeta.

Îxanetê alt kirîye ev millet,
Hê nizane çîye dîwan,seltenet,
Dîrokêda hev ra nebûn,şans,derfet,
Kurdo hevdu nenirxandin tu wexta,
Bi sed salan hev ra bûne derd,xeta.

Nîvsara rast tenê min ra bû qismet,
Pêş nezana rewastîyam bi culet,
Bêwar Barî gelê kurd ra kir xizmet,
Ji rewşa gel ji dil dêşim bi derdim,
Ev çi deme bê welatim, bê erdim...

BÊLKÊ BUNDAN SONRA GÖRƏM BAHARI

Qalmışam kədərin, dərdin əlində,
Namərdin, nadanın fitnə-felində,
Batıram çağlayan hicran selində,
Üzürəm ümidlə sabaha sarı,
Bəlkə bundan sonra görəm baharı.

Bu necə taledi, bu necə işdi,
Arzular, ümüdlər qəlbimdə bişdi.
Çiçəyim açmadı, xəzana düşdü,
Yığımışam köksümə boranı, qarı,
Bəlkə bundan sonra, görəm baharı.

Məni hicran əzib, bəndə neyləsin,
Kimsənin işini Tanrı əyməsin,
Heç kəsin taleyi daşa dəyməsin,
Mən yaxşı bilirəm zilləti, xarı,
Bəlkə bundan sonra, görəm baharı.

Ürək alovlandı ruhumu yaxdı
Qəlbimin atəşi gözümdən axdı.
İlahi, yetişib zamanı, vaxtı,
Nə olar, xoş günü indi ver barı,
Bəlkə bundan sonra, görəm baharı!

Cəliləm, bivəfa bilməzdim onu,
Gətirdi ömrümə qarı, qırovu.
Xoşluğa calansın bu işin sonu,
Çovğunda, boranda aradım yarı,
Bəlkə bundan sonra, görəm baharı.

Tariyel Cəlil

MƏNİ

Bu nahaq dünyada haqqı söyləsəm,
Namərd qaşığıyla yeyəllər məni.
Haqqın göbəyində cücərib bitsəm,
Haqsız ayaqlara geyəllər məni.

Dərdimi, sərimi açıb söyləsəm,
Haqqı, ədaləti bəyan eyləsəm,
Nahaq zurnasında, haqqı düyləsəm,
Tanrı qarşısında söyləllər məni.

Məzlumun, yazığın əlindən tutsam,
Dar gündə köməyə, dadına çatsam.
Pisliyi özümdən qrağa atsam,
Polad tək qızdırıb, əyəllər məni.

Gördüyün gədalar olubdur ağa,
Dərdim varlığında dönübdür dağa.
Gərək qara deyim, görünən ağa,
Yoxsa qırx qamçıyla, döyəllər məni.

Başbakan Barzani'nin Almanya ziyaretinin ayrıntıları belli oldu

Berlin ziyaretine ilişkin bilgi veren Kürdistan Hükümeti yetkilileri, Başbakan Neçirvan Barzani'nin önümüzdeki Pazartesi günü Almanya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştireceğini ve Almanya'da mevkidaşı Angela Merkel, Almanya Dışişleri Bakanı Sigmar Gabriel ve diğer üst düzey Alman yetkililerle görüşme gerçekleştireceğini söyledi. Alman DPA haber ajansı da Alman hükümeti Sözcüsü Yardımcısı Georg Streiter'e dayandırdığı haberinde ziyareti doğruladı.

Neçirvan Barzani, Aralık ayının başında Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un davetlisi olarak Paris'e gitmişti.

İngiltere Başbakanı Therasa May ise, birkaç gün önce Neçirvan Barzani ile yaptığı telefon görüşmesinde Barzani'yi ülkesine davet etmişti. **Nerina Azad**

Kürt köylerinde Haşdi Şabi tehlikesi artıyor!

PDK yetkilileri, Haşdi Şabi güçlerinin Kürt köylerine saldırmak için hazırlık içerisinde olduğunu belirtiyor.

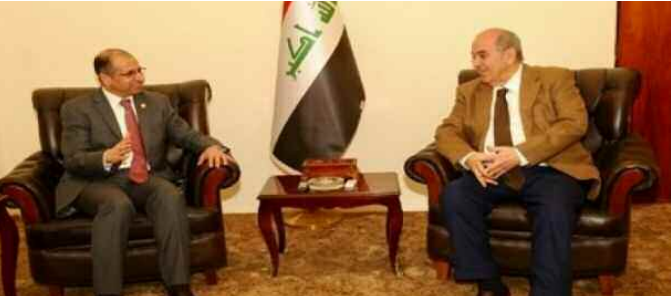

Haşdi Şabi milislerinin Kerkük ve Kürdistan Bölgesi Dışında Kalan Kürt Bölgeleri işgal etmesi sonrası gönüllü gençler Şii milisleri hedef alması üzerine Irak ordusuna bağlı helikopterler 2 gün üst üste Kürt köylerini bombalamıştı. Bas-News'e konuşan PDK Xurmatû Sorumlusu Erselan Elî, Haşdi Şabi milislerinin Kürt köylerine saldırmak üzere hazırlık yaptığını söyledi. Erselan Elî, Haşdi Şabi'nin Kerkük'ün Daquû ilçesindeki güçlerini Xurmatû'ya kaydırıldığını ve Dawûde bölgesindeki Kürt köylerine saldırı hazırlığı içerisinde olduğunu kaydetti. PDK'li Elî, Haşdi Şabi'nin son günlerde saldırı yapacağına dair ellerinde güçlü emareler olduğunu belirtti.

Öte yandan PDK Xurmatû Sorumlusu Erselan Elî, Tikrit kentinden Xurmatû'ya geçen Irak federal polislerinin Haşdi Şabi milislerinin baskısı nedeniyle ilçeden ayrılmak zorunda kaldıklarını dile getirdi. **Nerina Azad**

Iraklı Siyasetçilerden, çözüm çağrısı

Irak Parlamento Başkanı Selim Cuburi ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı İyad Allawi, Kürdistan Bölgesi Hükümeti ile merkezi Irak hükümetinin arasındaki sorunların biran önce çözülmesi gerektiğini söyledi.

Irak Parlamento Başkanı Selim Cuburi bugün Cumhurbaşkanı Yardımcısı İyad Allawi'yi ziyaret etti. İyad Allawi'nin ofisinden yapılan açıklamada, görüşmede Erbil ile Bağdat arasındaki sorunların ele alındığı belirtildi. Açıklamada, İyad Allawi ile Selim Cuburi'nin Erbil ile Bağdat arasındaki sorunların biran önce çözülmesi gerektiğine vurgu yaptığı ifade edildi. İki siyasetçi, Erbil ile Bağdat arasındaki sorunların çözümü için cumhurbaşkanlığı ve Parlamento Başkanlığı'nın hareket geçmesi gerektiğini kaydetti. **Nerina Azad**

Başkan Barzani: Kürdistan halkı zulüm dilini kabul etmez!

Başkan Mesud Barzani, referandumun Kürdistan'ın yaşadığı sıkıntıların nedeni olmadığını, yaşanan sıkıntıların nedeninin Kürdistan halkını referanduma gitmeye sevk eden uygulamalarla bağlantılı olduğunu söyledi.

Badinan bölgesindeki kanaat önderleri ve din adamlarıyla bir araya gelen Başkan Mesud Barzani, Badinan halkına direniş ruhundan ötürü teşekkürlerini sunarak, bölge halkının terörle mücadelede nice kurbanlar verdiğini ve referandum sürecinde de tüm iradelerini barışçıl ve demokratik bir yöntemle tüm dünyaya gösterdiklerini belirtti.

Duhok kentinde Badinan bölgesinin Müslüman, Hristiyan ve Ezdi din adamlarının yanı sıra, kanaat önderleriyle bir araya geldiği toplantıda Referandum sonrası yaşanan gelişmelere dair değerlendirmelerde bulunan Başkan Barzani, referandumun şuan Kürdistan'da yaşanan sorunların kaynağı olmadığını, sorunların kaynağının Kürdistan halkını referanduma gitmeye sevk eden

uygulamalarla bağlantılı olduğunu ifade etti.

Geçmiş yıllarda Irak'ın yaşamış olduğu siyasi süreçlere değinen Başkan Barzani, "Irak, ortaklığı, dengeleri ve anlaşmaları çiğnedi. Şimdi de onlar anayasanın savunuculuğunu yapıyor ve kendi istekleri doğrultusunda anayasayı yorumluyorlar" dedi.

16 Ekim'de Kerkük işgaline neden olan ihanete de değinen başkan Barzani, Bağdat hükümeti ve uluslararası toplumun referan-

duma yönelik tutumuna dair eleştirilerde bulundu. Kendisinin konuşma, diyalog ve karşılıklı anlayış taraftarı olduğunu altını çizen Başkan Barzani, "Kürdistan halkı zulüm dilini kabul etmez. Kürdistan halkı ümit ve iradesini diri tutmalı. Kürdistan halkı geçmişte gösterdiği direniş ve fedakârlıkları iyice koruyarak daha da ileriye taşımalı. Özellikle Kürdistan'daki kardeşlik ruhu ortamı, özgürlük ve farklı din ve ırklar arası eşitlik ortamı korunmalı" diye konuştu. **Nerina Azad**

İrlanda hükümetinden Türkiye'ye 'Kürt sorununu' çağrısı

İrlanda Başbakan Yardımcısı Simon Coveney, Selahattin Demirtaş'ın duruşmasıyla ilgili verilen bir soru önergesini yanıtladı ve "Askıdaki sorunların diyalog yoluyla çözülmesi çağrısında bulunduklarını" bildirdi.

HDP Basın Bürosu tarafından paylaşılan bilgilere göre; tutuklu bulunan HDP Eş Başkanları Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş'ın 6-7 Aralık tarihinde Ankara'da yapılan yargılamaları İrlanda Parlamentosuna taşındı. Çok sayıda siyasetçi ve aktivistin yer aldığı yabancı delegasyonun duruşmalarına girmesine izin verilmemesiyle ilgili İrlanda Ulusal Parlamentosundan Sinn Fein sözcüsü Seán Crow, İrlanda Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Simon Coveney'in cevaplaması istemiyle Demirtaş'ın 7 Aralık'taki duruşması ve diğer tutuklu HDP'lilerin durumuna ilişkin yazılı soru önergesi verdi.

Demirtaş'ın Kendi Davasına Girmesine İzin Verilmiyor

"Türk yetkililerin, Demirtaş'ın kendi davasına katılmasına izin vermediği gerçeğinin farkında mısınız" sorusunu da yönelten Crow'un önergesi, Başbakan Yardımcısı Coveney tarafından kısa sürede yanıtlandı. 14 Aralık tarihinde verilen önergede Crow, Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanına şunları sordu:

- 7 Aralık 2017'de Türkiye'de başlayan Selahattin Demirtaş yargılamasının; dahası, Türk yetkililerin onun kendi davasına katılmasına izin vermediği gerçeğinin farkında mısınız?

- Türkiye'deki mevcut koşulları düşündüğümüzde ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın siyasi rakibine açıkça terörist demesi ışığında Demirtaş'ın adil yargılanıp yargılanmayacağı konusundaki görüşünüz nedir?

- Diğer HDP üyeleri ve milletvekillerinin cezaevinde olmaları hakkındaki görüşünüz nedir?

- İrlanda'nın Türkiye Büyükelçiliği'nden bir yetkili bu yüksek profilli davaya takip ediyor mu?

Endişelerimizi Daha Önce İfade Ettik

İrlanda Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Simon Coveney verdiği yanıtta, Kürt sorununun ancak diyalogla çözülebileceğini şu sözlerle açıkladı:

"Sayın Milletvekili hatırlayacaktır ki benden önceki bakan, Halkların Demokratik Partisi (HDP) Eş Genel Başkanları Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş'ın Kasım 2016'da tutuklandığında ciddi endişeleri ifade eden bir bildiri yayınlamıştı. Ankara Büyükelçiliğimizden bir temsilci, diğer ülkelerin elçilik temsilcileriyle birlikte, Temmuz ayında Figen Yüksekdağ davasını,

Aralık ayında da Selahattin Demirtaş davasını takip etmeye, mahkeme salonuna girmeye çalıştı ancak başarısız oldu. Yetkililer, kendisi için sadece bir video bağlantısı yolu sunduğundan Demirtaş'ın kendisi de mahkemeye getirilmedi.

2016'daki darbe girişimi sonrasında Türkiye'deki hassas güvenlik durumuna rağmen, hukukun üstünlüğü, ifade özgürlüğü ve demokrasinin hakim olması hayati önem taşıyor. Seçilmiş milletvekillerinin gözaltına alınması ve tutuklanması özellikle endişe verici.

Gerekli Şeffaflık Gösterilmiyor

Türkiye'de yargılanan herkes için masumiyet karnesi ile özgür ve adil yargılanma hakkını da içeren

yasal süreçlerin işletilmesi gerektiğini tekrar tekrar dile getirdim. Selahattin Demirtaş'ın yargılama öncesi tutukluluk durumu zaten uzun sürdü ve bu davada adil yargılama için gerekli şeffaflık seviyesinin görülmeyeceğinden endişe duyuyorum. Ankara'daki Büyükelçiliğimiz, diğer HDP'li Parlamento üyeleriyle düzenli temas halinde ve her iki duruşmayı olabildiğince yakından izlemeye devam edecek.

Askıdaki Sorunları Ancak Diyalogla Çözersiniz

Bu arada, Türk yetkililerle askıdaki meselelerin ancak siyasi yollarla çözülebilemesinden dolayı diyalog kurmaya yönelik daha önceki çağrılarını tekrar ediyorum. Türkiye, Avrupa Birliği üyeliği için aday bir ülke ve bu nedenle, Avrupa değerlerine bağlı kalmayı taahhüt etmektedir. Türk yetkililerin, Avrupa Konseyi dahil olmak üzere insan hakları ve hukukun üstünlüğü konularında, yapıcı diyalog içerisinde olmaya devam etmesi gerekmektedir." **Nerina Azad**

Orta Doğu'da ki Kürd Gerçekliği ve Batı'nın İkiyüzlülüğü

Bütün bunlara karşılık Kürdistan topraklarını işgal altındaki tutan Türk, Arap ve Acem devletleri ise Kürdlerin en doğal insani haklarını vermedikleri gibi yine Kürdlerin yasal ve meşru tüm taleplerini kan, zulüm ve zorbalıkla bastırmakta ve bu sözde uygar dünyaya rağmen her gün Kürd halkına insanlığın asla kabul edemeyeceği zulüm yöntemlerini uygulamaktadırlar.

Batılı devletlerin, o dönemde ki çıkarları uğruna Kürdistan topraklarını dört ayrı parçaya bölerek her bir parçasını bir devlete peşkeş çektiği ve elli milyonluk Kürd halkını yak-

laşık yüz yıl boyunca mağdur ederek büyük acılarla yüzleştiren günahkarlığını ne yazık ki günümüzde de devam ettirmektedir.

Yeri geldiğinde insan haklarından, demokrasiden, hümanizmadan dem vurarak barış ve demokrasi havarisi kesilen bahsi geçen bu devletlerin, orta doğuda ki çıkarları uğruna Kürd halkına her türden vahşeti uygulayanlara karşı nasıl da dut yemiş bülbül misali gelişen olaylara karşı sessiz kaldıklarını hatta zaman zaman zalimlerin saflarında yer aldıklarını insanlık adına büyük bir utanç ve üzüntüyle izlemek durumunda kalmaktayız.

Oysa batılı devletlerin çıkarları uğruna statüsüz bıraktıkları Kürd halkının, yüz yıldan bu yana ortaya koydukları mücadelede tek amaçları kendilerine ait topraklarda özgür ve insanca yaşayabilecekleri ulusal bir devlete sahip olma çabasından öteye bir iddia taşımamaktadır. Yani Kürdlerin mücadele anlayışında bir başkalarına ait toprakları işgal etme ve yine başka milletleri baskı altına alma ayrıca onların insan olmaktan kaynaklı demokratik ve hukuki haklarını gasp etme düşüncesi asla olmamıştır.

Bütün bunlara karşılık Kürdistan topraklarını işgal altındaki tutan Türk, Arap ve Acem devletleri ise Kürdlerin en doğal insani haklarını vermedikleri gibi yine Kürdlerin yasal ve meşru tüm taleplerini kan, zulüm ve zorbalıkla bastırmakta ve bu sözde uygar dünyaya rağmen her gün Kürd halkına insanlığın asla kabul edemeyeceği zulüm yöntemlerini uygulamaktadırlar. En son topyekün bütün Kürdlerin ortaya koyduğu ulusal irade sonucunda Güney Kürdistan'da yapılan referandum sonrasında kullanılan demokratik

hakkaniyet pratiğine, Kürdistan topraklarını işgal altında tutan sömürgeci güçlerin birlikte saldırmasına uygar olduklarını iddia eden batılı güçlerin seyirci kalması demokrasi ve insaf ölçülerıyla tarif edilebilecek bir durum değildir.

Dört sömürgeci devletin ortak saldırısına muhatap olan Kürd halkının, dünyanın başının belası olabilecek IŞİD barbarlarına karşı üç yıllık mücadelesi ve bu uğurda şehit verilmiş binlerce kahraman Kürd peşmergesine rağmen kendisine yönelik tehdidin ortadan kalkmasıyla Kürd halkının verdiği mücadele ve ödediği bedeller batılı devletler tarafından bir anda unutulmuş hatta yok sayılmıştır. Geldiğimiz bu aşamada batılı devletler, Kürdistan'ın kalbi Kerkük'e İran ve Türkiye, Hizbullah, Haşdi Şabi ve benzeri örgütler vasıtasıyla yine batılı güçlerin vermiş oldukları en modern silahlarla saldırıp Kürd kazanımlarını ortadan kaldırıp Kürdlerin kendi topraklarında derbeder olmalarına sebep olduklarında olaylara kayıtsız kalan batılı güçler, daha aradan üç ay gibi bir zaman geçmemişken Kürdistan'a yönelik diplomatik seferler düzenlemelerini doğrusu anlamlandırabilmek oldukça düşündürücüdür.

Kürdlerin, sömürgeci güçler ve kendi içindeki hainler vasıtasıyla arkadan hançerlendiği bir dönemde körleri ve sağırları oynayan bu batılı güçlerin yeniden Kürdlerin hamisi pozisyonuna geçmeleri doğrusu anlaşılır bir durum değildir. Burada anlaşılan bir şey var ise o da batılı güçlerin asla vazgeçemedikleri İsrail devletinin, İran ve ona bağlı güçler tarafından ablukaya alınma durumudur. Buradan çıkarılabileceğimiz sonuç, İsrail'in varlığını tehdit altına sokan Şii yayılmacılığın önünün kesilmesi için yeniden Kürdlere yatırım yapma ihtiyacıdır.

Elbette ki Kürdler, kendilerinin dışında hiçbir komşu milletin veya herhangi bir demokratik egemen bir devletin tehdit altına girmesine taraf değillerdir ancak Kürdlerin birinci önceliği başkalarının tetikçiliğini yapma yerine işgal altındaki kendi topraklarını özgürleştirmek ve zulme uğramış kendi halkının meşru haklarını savunmak olacaktır. 1974 Molla Mustafa hareketinde ve 16 Ekim 2017 Kerkük hadisesinde batıdan büyük ihanetler görmüş Kürd halkı, bu acı tecrübelerin eşliğinde kendi milli mücadelesini biraz daha özgün ve biraz daha doğru hesaplar üzerinden sürdüreceğinden kimsenin şüphesi olmamalıdır.

Sonuç olarak, kendi içindeki birliği gerçek anlamda oluşturabilmek ve yine kendi hainlerinden hesap sorarak Kürd halkının haklı mücadelesini daha omurgalı ve sonuç almaya yönelik olarak sürdürmek Kürdlerin olmazsa olmazı olarak düşünülmelidir. Kürdler, üzerinde yaşadığı toprakların en kadim halkı ve zulme uğramış en mağdur millettir. Bu anlamda elli milyon Kürdün, bunca acılardan ve bunca mağduriyetlerden sonra özgürlük iddialarından vazgeçmeleri asla mümkün olmayacaktır.

Kürdler, orta doğunun vazgeçilmez gerçeği ve Kürdistan, Kürd halkının yüzlerce yıllık hayalidir. **Nerina Azad**

BM: Xurmatu'da yaşananlardan Irak hükümeti sorumlu

BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, Xurmatu'da Şii Haşdi Şabi milisleri içerisinde yer alan Türkmen birliklerin yağlama ve şiddet olaylarından ötürü binlerce Kürt'ün Xurmatu'yu terk ettiğini açıkladı.

Birleşmiş Milletler (BM) geçtiğimiz Ekim ayında Irak ordusu, Heşdi Şabi ve bazı Türkmen grupların işgal ettiği Kerkük'ün Xurmatu ilçesinde Kürtlere yönelik yapılan ev ve işyeri yakma ve yağmalama olaylarına dönük açıklama yaptı. BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Sözcüsü Liz Throssell tarafından yapılan açıklamada, BM İnsan Hakları yetkililerinin 7-14 Aralık tarihleri arasında, Xurmatu'da incelemelerde bulunduğu bilgisi verildi.

'Kürtlerin iş yerleri yağalandı'

BM yetkililerinin evleri ve işyerleri yakılıp yağmalandığı için Xurmatu'dan kaçıp Kerkük ve Erbil'e yerleşen 150 aile görüşüldüğünün belirtildiği açıklamada, bu görüşmeden

hareketle "16-17 Ekim'de Türkmen birlikleri ve Türkmen sivililer tarafından ilçedeki çok sayıda Kürt'ün ev ve işyerlerinin yakılıp yağmalandı" denildi. Yaşanan olaylardan kaynaklı çoğunluğu Kürt olan binlerce insanın Xurmatu'yu terk etmek zorunda kaldığına dikkat çekilen açıklamada, "Bu insanlar Kürdistan Bölgesi'nin diğer kentlerine yerleşmiş durumda. Yerini terk etmek zorunda kalan insanların büyük çoğunluğu bugün hala topraklarına geri dönmüş değil" denildi.

'Sorumlular açığa alınmalı'

Xurmatu'nun Irak Hükümeti ve Haşdi Şabi güçleri denetiminde olduğunun hatırlatıldığı açıklamada devamla, "Kent Kürt, Türkmen ve Arapların yaşadığı bir yerdir. Bölgedeki etnik ve dini farklılıklar göz önüne alındığında bu bölgedeki şiddetin artması ve yayılması ciddi bir risk oluşturmaktadır" denildi.

Xurmatu nüfusunu temel haklarını tehdit eden tüm girişimlerin bir an önce sonlandırılması gerektiğinin vurgulandığı açıklamada, şunlar ifade edildi: "Irak hükümeti, Xurmatu'da yaşayan insanların korunması ve insan hakları ihlallerinden sorumludur. Bu nedenle Hükümet yetkililerine yaşanan olayların sorumlularını açığa çıkarma ve adalete teslim etme çağrısında bulunuyoruz."

Türk devletinin Kerkük ve çevresinde eğittiği bazı Türkmen gruplarının, Kürtlerin ev ve işyerlerine yönelik saldırıları daha önce de gündeme gelmişti. **Nerina Azad**

Mesud Barzani: Bağımsız Kurdistan'ın anahtarı artık bizim elimizde

Kürtçe yayın yapan Avestakurd sitesinde Rudaw TV anchorman'i Dilbixwin Dara imzasıyla yayınlanan bir haberde Mesud Barzani'nin "artık Kurdistan'ın bağımsızlığının anahtarının Kürtlerin elinde olduğu" sözlerine yer verildi.

09 Aralık 2017 tarihinde Başkan Mesud Barzani'yi ziyaret ettiğini dile getiren Dilbixwin Dara, bu sohbet esnasında Başkan Barzani'nin Kurdistan Bağımsızlık referandumu ile ilgili konuştuğunu belirtti. "Kurdistan bir realitedir, bizim vatanımızdır, bunu hiç kimse inkar edemez! Ama bir evinin olduğunu, bu evin kapısının kilidinin anahtarının senin ellerinde değil de başkalarının ellerinde olduğunu, evinin önüne giderek beklemek zorunda kaldığını, evine giremediğini düşün. 25 Eylül 2017 tarihinde gerçekleştirdiğimiz Kurdistan Bağımsızlık Referandumu'nun ardından biz bu kilidin anahtarını elimize aldık. O anahtar elimizde bulunduğu sürece, biz bir gün Kurdistan Bağımsızlık kapısının kilidini açacağız."

Haberde her türlü olumsuzluğa karşı hazırlıklı olduklarını ve göze aldıklarını dile getiren Başkan Barzani'nin arkadan hançerlenebileceklerine ihtimal vermediklerini ve ihanetin kendilerine büyük acılar yaşattığı sözlerine yer verildi.

Bu büyük ihanete rağmen ayağa kalkmayı başardıklarını, toparlandıklarını ve bir araya geldiklerine dikkat çeken Başkan Barzani sözlerini şöyle sürdürdü: "Kurdistan Bölgesi başkanlığı benim isteğim değildi. Ben kendimi daha önce de, bugün de Peşmerge olarak gördüm. Her zaman Peşmergelerin arasındaydım. Eğer Peşmerge'nin kahramanlığı olmasaydı onların niyeti Katalonya örneğinde olduğu gibi Kurdistan'ı işgal etmekte."

Dara, Başkan Barzani ile olan söyleşisini aktardığı haberi "Er veya geç Kürtler bağımsız bir Kurdistan'a sahip olacaklar ve Kürt halkı hiçbir zaman bu kutsal amacı terketmedi." şeklindeki tespitiyle bitirdi. **Nerina Azad**

Putin: Kürdistan'la ilişkilerimizi geliştirmemize hiç bir şey engel olamaz!

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, her yıl sonunda gerçekleşen büyük basın toplantısını düzenledi.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Kürdistan Bölgesinin 25 Eylül 2017 tarihinde gerçekleştirdiği Bağımsızlık referandumuna ilişkin bir soruyla ilgili olarak, "Irak Kürt Bölgesel Yönetim-i'nin geleceği konusunda, yasalar çerçevesinde hareket edilmeli ve Irak'ın toprak bütünlüğüne saygı gösterilmeli" ifadelerini kullandı. Putin ayrıca, Rus devlet petrol şirketi Rosneft'in KBY ile yaptığı işbirliğinin, 'hem Kürdistan Bölgesine hem de Rosneft'in yararına olduğunu' söyledi. Putin şöyle devam etti: "Kürtler ile geleneksel ve tarihi olarak çok iyi ilişkilerimiz var. Bu sorunun karmaşıklığını her yanıla anlıyorum. Fakat Kürt halkı ile ilişkilerimizi geliştirmemize hiçbir şeyin engel olmadığına inanıyoruz. İlişkilerimizi geliştireceğiz." **Nerina Azad**

Li Xaniqînê karnavala girseyî ve Al a Kurdistanê hate bilind kirin!

Berpîrsê baskê Xaniqînê yê PDKê amaje bi vê yekê dike ku herçend fişar û givaşa çekdarên Heşdî Şeibî li Xaniqîn hebe jî, lê bi karnavala girseyî ya gel ve Ala Kurdistanê hate bilind kirin.

Berpîrsê baskê Xaniqînê yê PDKê Şêx Cehfer Mistefa ji BasNewsê re ragehand: "Bi boneya roja Al a Kurdistanê ve hemwelatîyên Xaniqînê destpê kirin Ala Kurdistanê daliqandin û bilind kirina Ala Kurdistanê li kûçe û kolanên giştî yên bajar hatin bilind kirin."

Herwaha got: "Ev heftîyeke gelê Xaniqînê di ber xwe de destpê kirine çalakîyan pêktînin bo roja bilindkirina Ala Kurdistanê. Herwaha nivîsandina Bijî Pêşmerge û Kurdistan li cîhên giştî kirine. Li hember vê yekê jî milîsên Heşdî Şeibî destpê kirine wan nivîsan paqij dikin." Şêx Cehfer Mistefa got: "Îro jî bi boneya roja Al a Kurdistanê, xelk bi awayek di ber xwe de bi awayê karnavala girseyî li bazara Xaniqînê Ala Kurdistanê bilind kirin û ji ber vê jî Heşdî Şeibî hêzên xwe li Xaniqînê zêde kir." Navborî got, li Xaniqînê ruhê netewî pir bihêze û xelk bi coş û kelecane beşdarî vê boneya netewî dikin.

BasNews

'ABD'nin pasifliği İran'ın etkinliğinin artmasına yol açıyor'

ABD Merkezi İstihbarat Dairesi (CIA) ve Ulusal Güvenlik Dairesi (NSA) eski Başkanı Michael Hayden, İran'ın Bağdat üzerindeki etkinliğinin giderek arttığını belirterek, "Irak, bu şekilde tamamıyla Şiileşiyor" dedi.

Kurdistan24'e konuşan Hayden, İranlıların bölgedeki nüfuzunun her geçen gün daha fazla güç kazandığını söyledi. Bölgede bir Şii hilalinin oluştuğunu belirten Hayden, "Bu hakimiyet Tahran'dan başlayarak Suriye ve Beyrut'a kadar uzanıyor" diye konuştu.

İran destekli Şii milis gücü Haşdi Şabi'nin Irak'taki etkinliğinin arttığına dikkat çeken Hayden, bunun Irak Hükümeti'nin omuzlarında ciddi bir yük olduklarını söyle-

di. Haşdi Şabi'nin, Irak Başbakanı Haydar Abadi'nin komutanlığını yaptığı Irak güçlerinin içerisine girerek resmiyet kazandığını, buna karşın bu gücün İranlı komutanlarının emirleri altında olduklarını dile getiren Michael Hayden şunları söyledi: "Uzun vadede bakıldığında bu da Irak için büyük bir zarardır. Irak, bu şekilde tamamıyla Şiileşiyor. Irak en sonunda İran ile dostluk kuracak. Fakat Irak, İran'ın arkasına kapılmak zorunda olmamalı. Çünkü bazı tarihsel sebepler var ki Iraklılar bu durumdan hiç hoşlanmıyor."

ABD'nin pasifliği İran'ın etkinliğinin artmasına yol açıyor

Irak güçlerinin de İran tarafından eğitilmesinin emir anlamına geldiğini ve bunun da Bağdat'taki hükümet için sorun yarattığını vurgulayan Hayden, ABD'nin Bağdat'tan İran'ın desteklediği milis grupların sorununu çözmesi yönünde talepte bulunduğunu ancak Bağdat yönetiminin bu talebi reddettiğini söyledi.

Bunun üzerine Washington yönetiminin etkisiz kaldığını dile getiren Hayden, "ABD'nin bu konuyla ilgili tavrı zayıf, Haşdi Şabi ve İran'ın daha fazla etkin olmasına yol açıyor" ifadesini kullandı.

Nerina Azad

17 Aralık Kürdistan Bayrağı günü

Kürdistan Bayrağı, 1946'da Kurulan Mehabat Kürd Cumhuriyeti Lideri Peşawa Qazi Muhammed şehid edilmeden önce, General Mustafa Barzani'ye canı pahasına korumasını vasiyet ettiği ve halkına emanet ettiği Ala Rengîn yani Kürdistan Bayrağıdır!

17 Aralık 1945'te doğu Kürdistan'ın Mahabat kentinde bir grup Kürt genci Kürdistan Bayrağını Mahabat kentinde mahkeme binasına dikti. O gün Kürt tarihi ve devrimi için yeni bir gün olarak kabul edildi. Qazi Muhammed tarafından Doğu Kürdistan'da ilan edilen Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin ilk bayrağı, "Kürdistan Bayrağı'nın Annesi" olarak bilinen Cumhuriyet'in Posta ve Telgraf Bakanı Kerim Ahmedi'nin kızı Seyzade Hanım tarafından dikildi.

Aynı bayrak daha önce, 1927-30 yılları arasında Ağrı Kürt Cumhuriyeti'nin bayrağı olarak kullanıldı.

Kürdistan Bölge Parlamentosu 11 Kasım 1999 tarihinde aldığı bir kararla 17 Aralık gününü Kürdistan Bayrak günü ilan etmiştir. O tarihten itibaren her yıl 17 Aralık, Kürdistan'da ve dünyada eşitli etkinliklerle kutlanılıyor.

Kürdistan Bayrağında, arka planda birbirine paralel ve eşit olarak Sarı ile Kırmızı sırasıyla Kırmızı, Beyaz ve Yeşil 3 renk şeridi olmak üzere bunların ortasına sarımsı renkte toplam 21 salçaklı Mezopotamya güneşi bulunmaktadır.

Celadet Bedirxan'ın 1932 yılında Herakol Azizan mahlasıyla HAWAR dergisinde yayınladığı "Ala Kurdan" isimli şiiri ile zaten renk ve desen bakımından her şeyi açıklıyor. Kürdistan bayrağının bir nevi tarifini yapıyor...

Ala Kurdan!

Ala kurdan di nav rok
Çi bedew û bi heybet
Bi çar rengîn rengên te

Çi delal û çi xweskok
Xêzek kesk ê xêzek sor
Nav sipî û nîvek zer
Keske sore bi rojê
Ew li jêrî ew li jor....

Ayrıca Dr. Kamuran Bedirxan'ında 1932 yılında aşağıdaki anlamlı ve konumuzla da alakalı olan kısa şiiri yazıyor...

Rohanîya dil û çav.
Dîyarîya Dê û Bav.
Pesîra we roj û tav
Spehetîya ax û av
Ala Kurdan serbi ser
Sor û Gewre Kesk û Zer..
Kamuran Bedirxan Kürd Bayrağındaki renk-
lerinde anlamlarını yazmış:
Kesk ; Sirust û xwezeya Kurdistan e
Sor ; Xwîna Şoreşgerên Kurdistan e
Zer ; Rohanî û Azadîya Kurdistan e
Spi ; Aştîya Kurdistan e Her Bijî...
Bijî Kurd û Kurdistan!...
Bijî Ala Rengîn!...

Nerina Azad

Diyarbakır'da '17 Aralık Kürdistan Bayrağı Günü' dolayısıyla basın açıklaması düzenlendi

Diyarbakır merkezde, Irak Kürt Bölgesel Yönetimi tarafından ilan edilen 17 Aralık Kürdistan Bayrağı Günü dolayısıyla basın açıklaması düzenlendi. Kürdistan Gençlik Hareketi Derneği, Hak ve Özgürlükler Partisi (HAK-PAR), Katılımcı Demokrasi Partisi (KADEP), Kürdistan Özgürlük Partisi (PAK), Dicle Fırat Diyalog grubu ve Kürdistan Ulusal Gençliğinin katılımıyla gerçekleştirilen basın açıklamasını topluluk adına Bahattin Altan okudu.

Kürt'lerin tarih boyunca 25'i aşkın devlet kurduğunu dile getiren Altan, Kürdistan Bayrağı'nın geçmişini ise şöyle aktardı: "Kürdistan Bayrağı'nın bugünkü biçimi, ilk defa, 1922-24 yıllarında Şeyh Mahmut Berzeneci döneminde, Kürdistan Krallığı tarafından kullanılmıştır. 1927-30 yılları arasında Agiri Cumhuriyeti daha sonra 1946-47'de Maabad Kürt Cumhuriyetinde dalgalanan Kürdistan Bayrağı, günümüze kadar 5 defa

değişime uğramıştır. 17 Aralık 1945'te Doğu Kürdistanı Maabad kentinde bir grup Kürt genci, Kürdistan Bayrağı'nı Maabad kentindeki, mahkeme binasına dikti."

Kürdistan Bölge Parlamentosu'nun aldığı bir kararla, 11 Kasım 1999 gününü 'Kürdistan Günü' ilan ettiğini hatırlatan Altan, Kürdistan Bayrağı'nda bulunan kırmızı rengin devrimi, bağlılığı ve kararlılığı; beyaz rengin, barışı, eşitliği ve doğruluğu; yeşil rengin, yaşamı ve doğayı; sarı rengin ise aydınlığı temsil ettiğini söyledi. Altan, "21 saçaklı Mezopotamya Güneşi, Kürtlerin özgürlüğünü, tarihini ve kültürünü ifade eder. Biz Kürtler, başka ulusların değerlerine nasıl saygı duyuyorsak, başkalarının da Kürt Bayrağı'na ve değerlerine saygı duymalarını bekliyoruz." İfadelerini kullandı. Öte yandan, basın açıklaması esnasında bir kişinin Kobani ve Abdullah Öcalan lehine slogan atmasına topluluk tarafından tepki gösterilmesi dikkat çekti. **haberdıybakır.biz**

Kürdistan, 40 milyon Kürdün zihninde, yüreğinde ve çabasındadır

Meclis'te "Kürdistan" dediği gerekçesiyle "geçici çıkarma" cezası alan HDP Urfa Milletvekili Osman Baydemir, "Dağkapı Meydanı'nda darağacı kursalar, Şeyh Sait ve yoldaşlarına yaptıklarının aynısını bana yapsalar; yine Kürdistan Kürdistan'dır, yine Kürdistan aha buradadır" dedi. Türkiye Meclisinin yeni tüzüğü'nün ilk yaptırımını uygulanan HDP Urfa Milletvekili Osman Baydemir, uygulama ile ilgili konuştu.

TBMM'de seçim bölgesine 'Kürdistan' diyen HDP Urfa Milletvekili Osman Baydemir'e yeni içtüzüğü'nün ilk yaptırımını uygulanarak Genel Kurul salonundan çıkarılarak Meclis'teki iki birleşimden çıkarma cezası verilmişti.

"Dağkapı'ya darağacı kursalar, Kürdistan yine Kürdistan'dır" Osman Baydemir konuya ilişkin, "Değil beni Meclis'ten iki günlüğüne veya temelli atmak Dağkapı Mey-

danı'nda darağacı kursalar Şeyh Sait ve yoldaşlarına yaptıklarının aynısını bana yapsalar, yine Kürdistan Kürdistan'dır. (Elini göğsüne koyarak) Kürdistan aha buradadır. Sadece burada değil, 40 milyon Kürdün zihnindedir, yüreğindedir ve çabasındadır. Asla bu davadan da vazgeçmeyeceğiz" ifadelerini kullandı. Baydemir'e Kürdistan soruldu, Baydemir ise 'kalbini gösterdi. **Nerina Azad**

Lêkolîn derbarê bînpêkirina mafê mirovan li Xurmatû berdewam e

Li ser wan raporên ku bûyerên şewitandin û talankirina malên Kurdan li Xurmatû piştrast dikin, Netewên Yekgirtî dilgiraniya xwe da xuyakirin.

Li ser vê pirsê peyvdara Netewên Yekgirtî Lîz Srosîl tekez kir ku, ofîsa komisyona mafên mirovan di Netewên Yekgirtî de hest bi dilgiraniyeke mezin dike beramberî ew bûyerên li Xurmatû çêbûne, ji wan jî şewitandina mal û xaniyên welatîyan û rûbrûbûna di navbera pêkhatên cuda yên wî bajarî de.

Srosîl di daxuyaniyeke rojnamevanî de li Cinêv got: Heya niha eşkere nebû ye kê di nehê vê mehê de ew dever bordûman kiriye, lê emê lêkolînên xwe berdewam bikin heya ku em nasnameya berpirsên tevahiya bûyerên cuda yên wê deverê nas bikin.

BasNews

Mehabad û ala Kurdistanê

Îro 72mîn salroja hildan an jî bilindkirina ala Kurdistanê li bajarê Mehabadê ye.

Pêwîste em vê rastiye jî bîr nekin ku ew alaya ku roja 17.12.1945an li Mehabadê hate bilindkirin ji alaya ku îro li

başûrê Kurdistanê ji hêla hikûmeta herêmê ve hatiye daleqandin, cudaye.

Min rêzeke taybetî heye bo hemû partî û sembola an jî nîşanên wan, lê biqasî ku pêwîst be belge di destê me de hene ku li Mehabad, Bokan, Neqede û heta roja ragehnaidna komara Kurdistan (22.01.1946) ne ew ala îro li başûr belkî yekemîn alaya HDKê hatiye bilindkirin.

Di wêneyên jêr de ev rastiya dîrokî bi zelalî xûya ye. Di demeke nêz de ezê lêkolîna xwe li ser vê mijarê bi we ve parve bikim. Wêneyên jêr jî belgeyên bashin.

Serçaveya fîtoyên hildana alê li Neqede: Weblaga Hesen Qazî

Hevpeyvînên min li gel: Mîna Qazî, Dr. Seyîd Ebdilezîz Sjemzînî, Menaf Kerîmî, Celîl Gadanî û çend kesên din.

Roj û dem: Duşem, 17.12.1945

Cih û saet: Mehabad, 10ê sibeha duşemiyê

Jêder û çavkanî: Helkirdinî alay moqdesî Kurdistan li Mehabad, Kovara Kurdistan, Hejmar 3ê.

Gotar: Pêşewa Qazî Mihemed

KAQŞAR OREMAR 17.12.2017

Serok Barzanî: Referandom cîbecîkirina erk û peyameke rast û rewşa bû

Serok Barzanî li gel berpirsên siyasî û hizbî û îdarî yên li devera Badînan civiya û ragihand, ku Referandom bicîkirina erk û peyameke rast û rewşa bû.

Îro, Şemiyê 16.12.2017 li bajarê Dihokê Serok Mesûd Barzanî li gel berpirs û rêvebir û endamên liq û navçe û endamên parlamana ji firakisyona PDK û berpirsên îdarî û siyasî û kadirên pêşketî yên Partî Dîmokratî Kurdistan li devera Badînan civiya.

Di civînê de Serok Barzanî gotinek ji bo amadebûyan pêşkêş kir û tede sipasiya helwest û qurbanîdana cemawerî û serberzî ya devera Badînan kir di şerê dijî terorê de û beşdariya berfireh ya wê deverê di piroseya referandumê de.

Herweha Serok Barzanî sipasiya xweragîrî û qurbanîdan û pabendbûna xelkê wê deverê bi pirsên netewî û niştimanî kir û silavên xwe ji bo canên pak yên şehîdan şand û hêvî xwest ku tendirustiya Pêşmergeyên birîndar yên şerê DAIŞê zû baş bibe.

Di dirêjîya gotina xwe de, Serok Barzanî bal kişand ser dawîn pêşveçûnên siyasî û hûrkariyên bûyerên 16ê Cotmeha derbasbûyî û qonaxa piştî referandumê û helwesta civaka navdewletî û reftar û bersivdana hikûmeta Iraqê derbarê wê pirsê ji amadebûyan re şirove kir.

Serok Barzanî behsa wan sedeman kir ku hiştin gelê Kurdistan biryara referandumê bide û tekez kir ku referandom bicîkirina erk û

peyameke rast û rewşa bû Derbarê rewşa Herêma Kurdistanê, Serok Barzanî tekezî li ser pêwîstiya encamdana hilbijartinan kir wek çareseriyeye guncayî ji bo çarekirina kirîza siyasî li Herêma Kurdistan û diyar kir, ku pêwîst e çanda pêkvejiyana pêkhatê netewî û olî yên Herêma Kurdistanê wek xwe bimîne û bê parastin û erk û mafên hemû aliyekî bi wekhevî bîr diyarkirin.

BasNews-Îro

Mamoste û xwendekar: Helwestên Iraqê nîşan didin ku biryara referandumê pir rast û di cihê xwe de bû

Mamoste û xwendekarên zanîngehên li Hewlêrê xwepêşandaneke nerazîbûnê li dijî Hikûmeta Iraqê û bo piştigiriya Hêzên Pêşmerge lidar xistin û tede ragihandin ku gelê Kurdistanê azadîxwaz e û êdî Kurd bindestiyê qebûl nakin.

Di xwepêşandane de peyama xwepêşandaran hat xwendin û tede ragihandin: "Em wek xwendekar û mamosteyên zanîngehê li vê de kom bûne ji bo ku em dengê xwe li hemberî axaftinên deselatên Bexdayê yên ku dijayetiya Kurdistanê dikin, bilind bikin. Dema Serokwezîrê Iraqê spasiya hemû hêzên Iraqê dike û amaje bi rol û ked û qehremaniya Pêşmerge nake, nîşana wê yekê ye ku çî hizr û eqliyet li Iraqê deselat e û çawa bi awayekî metirsîdar dijayetiya gelê Kurdistanê tê kirin.

Biryar û helwestên Hikûmeta Iraqê nedestûrî ne û gelê Kurdistanê bi komî ceza dikin. Hêzên leşkerî li dijî me bikar tînin û pere û budceya xelkê Kurdistanê dibirin, ew yek jî li dijî destûrê Iraqê ye û herwiha bînpêkirin e ji pêkvejiyan û birayetiye re. Dema ku Ebadî dijayetiya peyama aştiyane ya gelê

Kurdistanê dike û dijayetiya wê peyama serxwebûnê wek şerê li dijî DAIŞê dibîne, tê wateya ku ew neberpirsyar e û pêwîst e bê ceza-

xelkê Kerkûk û Xurmatû, helwesteke dijminkarî ye û dîr e ji prensîpên mirovatîyê û heman siyaseta rêjîma Beis e û xerabtir e

kirin. Ew sivkatiyê bi dengê aştiyane yê 3 milyon kes dike.

Ebadî nikare wê rastiye veşêre ku Hêzên Pêşmerge efsaneya DAIŞê şikandin û bûn bergirîkar ji hemû cihanê re û rê ji nemana DAIŞê re vekir. Azadkirina Mûsilê ji berhema xwîna Pêşmerge bûye, ku Pêşmerge riya ji hêzên Iraqê re vekir ku biçin nava Mûsilê.

Helwesta Serokwezîrê Iraqê di dorpêçkirin û cezakirina bi komî ji gelê Kurdistanê û koçberkirina

jî. Hikûmeta Iraqê mîna DAIŞê xelk koçber kirin û tawan li dijî xelkê Kurdistanê kirin û hêj jî berdewam in li ser tawanên xwe.

Em ji Ebadî û yên wek wî re dibêjin ku gelê Kurdistanê gelekî azadîxwaz e û li hember ti zilmekî xwe jîdest nade. Êdî neweyên nû fêrî azadiyê bûne û qet bindestiyê qebûl nakin. Helwestên Iraqê yên niha nîşan didin ku biryara gelê Kurdistanê bo referandumê pir rast bû û di cihê xwe de bû."

KDP.info

Şewirmendê Xamineyî: Şerê Sûrya û Iraq û cudabûna Kurdistan pîlana Rojava ye

Şewirmendê rêberê Îran ji bo karûbarên navdewletî Elî Ekber Wîlayetî ragihand: "Pêgeha Îran wek hêza yekem ya navçeyê roj biroj bihêztir dibe û bûyerên Iraq û Sûrya û serxwebûna Kurdistanê pîlana welatên roja-

va ye ji bo lawazkirina welatên Îslamî". Elî Ekber Wîlayetî ji ajansa Tesnîm ya Îranî re got: "Welatên rojava pirojeya dabeşkirina navçeyê danîne daku hemû welatên navçeyê bi agirê şer bişewitînin û sînoren xwe jî bigehînin meydana nakokîyan, ji bo ew welat lawaz bibin û di dawiyê de welatên rojava xwe bigînin Îranê ku ew armanca wan e".

Wîlayetî got jî: "Daxuyaniyên rêberê DAIŞê Ebû Bekir Bexdadî ku tede gotiye, armanca bingeîn ya DAIŞê Îran e, ji ber vê yekê Îran alîkariya Sûrya û Iraqê dike û dibîne ku berevaniya Îslamî di vê demê de pêwîst e. Ji ber ku heger ew alîkarî ji bo Sûrya û Iraqê nehata kirin, diva bû me li Şîraz û Esfehnan û Taranê senger ji bo rûbrûbûna DAIŞê danî ba".

kurdistan24.net

Serok Barzanî: Gelê Kurdistanê zimanê zordariyê qebûl nake

Serok Barzanî li gel kesatiyên civakî û rîsipî û maqûlên devera Badînanê civiya û ragihand, referendum nejêdera kêşeyên niha ye, ji ber ku jêdera kêşeyên niha heman ew sedem in ku hiştin gelê Kurdistanê biryara referendumê bide. Îro li bajarê Dihokê Serok Mesûd Barzanî li gel kesatiyên civakî û zanayên ola Islamî û Kiristiyaniyê û Êzdiyê û rîsipî û maqûlên devera Badînanê civiya.

Di gotina xwe de, di wê civînê de

Serok Barzanî got: Ez sipasiya cemawerên serbilind û têkoşerên Kurdistanê û devera Badînan dikim ku xweragirane li pêşya gefan rawestiyên û di şerê li dijî terorê de qurbanî dan û di piroseya referendumê de, îrade û himmet û bizavên xwe bi awayekî aştiyane û dîmokratî pêş cihanê kirin. Di dirêjiya gotina xwe de Serok Barzanî diyar kir, ku referendum destkefteke giring û mezin e ji gelê Kurdistanê re.

Serok Barzanî behsa piroseya siyasî ya Iraqî di astê salên derbasbûyî de û rewşa niha de kir û got: Niha bi awayekî eşkere şeraket û tewazun û lihevkirina siyasî hatine binpêkirin û ew kesên ku niha xwe wek berevanên destûrê didin xuyakirin û li gorî dilê xwe destûrê tefsîr dikin, ew heman kes in ku destûra Iraqê binpê kirine û ew bi xwe jî sedema vê rewşa niha ya Iraqê ne.

Her di wê civînê de Serok Barzanî hûrkariyên xiyaneta 16ê Cotmehê ji amadebûyan re şirove kir û bal kişand ser helwesta civaka navdewletî û karvedanên Bexdayê beramberî referendumê. Serok Barzanî tekez kir ku ew li gel gotûbêj û diyalogê ne, lê di heman demê de gelê Kurdistan zimanê zordariyê qebûl nake. Serok Barzanî daxwaz kir ku gelê Kurdistanê xwedî hêvî û îradeyeke bihêz be û divê ew serweriya ku gelê Kurdistan di dîrok û xebata xwe de tomar kiriye bi başî biparêze û bihêztir bike bi taybet di mijara çanda pêkvejiyanê de û kûrkirina canê biratî û azadî û wekheviyê di navbera pêkhatên olî û netewî yên Kurdistanê de.

BasNews

Seîd Yûsiv û Doktoraya Rûmetê ji Navenda Çanda Almanî li Beyrûtê

Berî çend rojan navenda çanda Almanî a navdewletî li Beyrûtê, dîploma Doktoraya rûmetê û rêzgirtinê dane hunermendê Kurd Seîd Yûsiv. Di diplomê de wiha nivîsandine: (Wek kesayetiyeke giring, em rêzgirtinê ji karê wî re digirin ku wî karîbû giyanê hezkirin, bexşandin û nixê mirovahiyê di cîhana huner û çandê de belav bike.)

Wek ku diyare hunermend Seîd Yûsiv ne tenê dengbêj û awazjane, belê ew helbestvanî çelenge jî. Piraniya stranên wî ji helbestên wî ne û dor 8 dîwanên wî hene, ji wan bi tenê dudo hatine çapkirin. Ew di nav gel de bi navê (Mîrê Tembûrê) hatiye naskirin û bajarê Qamişlo bi navê stranek

wî hatiye naskirin: (Qamişlo bajarê evînê)..

Ji 50 salî ve û bi berdehamî ew û strana kurdî bi hev re dijin û bi hev re hatine hunandin. Mîrê tembûrê Seîd Yûsiv di sala 1947an de li Qamişlo hatiye dinyê, li Qamişlo mezinbûye, lê xwendiyê û jê dest bi hunerê kiriye. Niha jiyanê xwe di navbera Qamişlo, Beyrûtê, Vîyenayê de derbas dike.

Belê, bêguman ev xelat ji encamê ked û westandina hunermendê me ye, lê rola zimanê me û kultura me jî têde pir mezin e. Dawî dibêjim: Bijî zimanê Kurdî, bijî Mîrê tembûrê kurdî hunermend Seîd Yûsiv û sed carî ev xelat li bejin û bala te pîroz be.. pîroz be.

Konê Reş

Li seranserê Kurdistanê roja Ala Rengîn tê pîrozkirin

Îro roja ala Kurdistanê ye û hemû dezgeh û xwendîgeh û cihên giştî li Kurdistanê bi Ala Rengîn hatine xemilandin

û welatiyên Kurdistanê bi cilên Kurdî rêzê li Ala Kurdistanê digrin û bi çalkiyên cuda vê rojê pîroz dikin.

Roja bilindkirina ala Kurdistan li ser avahiya şaredariya Mehabadê di 17 Berçileyê sala 1945an de, weke serdemeke giring di dîroka siyasî ya Kurdî de tê hejmartin, ku 72 salan berî niha ji bo yekemcar ala Kurdistanê bi awayekî fermî li ser avahiyeke hikûmî hat bilindkirin, ew jî berî mehekê û çend rojan ji ragihandina serxwebûna Komara Kurdistanê bû di roja 22 Çileyê sala 1946an de.

Tevî ku temenê Komara Kurdistanê kêmtir salekê bû, lê bi sedema berdehamiya xebata netewî ji aliyê xebatkaran ve li nav çiyayên Kurdistanê, ala Kurdisyanê her bilind ma û bîranîna yekemcara bilindkirina wê bi hestekî netewî bilind tê vejandin.

Piştî derbasbûna 59 salan di ser bilindkirina ala Kurdistanê re, Perlemana Kurdistanê di roja 19ê Hizêrana 2004an de, bi piraniya dangan biryar da ku roja 17 Berçileyê wek roja ala Kurdistanê bê naskirin. **kurdistan24.net**

Îro Roja Ala Kurdistanê ye! Her bîjî Ala Kurdistan

Dîroka Ala Kurdistanê

Ala Kurdistanê, bi fermî roja 17ê Kanûna 1945ê li ser banê Komara Kurdistanê û ji aliyê yekemîn Serokomarê Kurdistanê Qazî Mihemed ve hat bilindkirin. Lê Ala Kurdistanê di heyama salên 1927-30 de jî ji aliyê rêberê serhildana Agirî, Ihsan Nûrî Paşa ve jî hatibû bilindkirin. Alaya Kurdistanê ji jor ber bi jêr ve, ser hev ji sê zemînan pêk tê. Di navendê de jî roj heye. Li jor rengê xwe sor e, navîn spî û jêr jî kesk e. Roja nav alayê bi 21 tîrêjen wek hev hatîye xemilandin. Rengê sor şoreş, xwîn, hêz û yeksaniyê temsîl dike. Rengê zer, ronahî, tîrêjen rojê û hişyarî, rengê spî, aşî û aramiyê, rengê kesk jî welat, parastin û ciwaniyê temsîl dike.

Berê jî li hemû sazî û dezgehên hikûmeta Herêma Kurdistanê Ala Kurdistanê dihate bilindkirin. Lê Serokatiya Herêma Kurdistanê, di sala 2006ê de bi fermana jimare 60, bi awayeke fermî biryara bilindkirina Ala Kurdistanê li hemû sazî û dezgehên hikûmî derxist.

Parlamentoya Kurdistanê jî di sala 2009ê biryar da êdî her sal roja 17ê Kanûnê wek "Roja Ala Kurdistanê" were pîrozkirin.

Ji wê demê ve heta niha tenê ne li Başûrê Kurdistanê lê li tevahiya Kurdistanê mezin û cîhanê ev roj tê pîrozkirin.

Baydemîr: Heger Feleştîn dagîrkir ye, gelo rewşa Kurdistan çawa ye?

Perlemanterê HDP Osman Baydemîr got: "Heger Fellestîn hatiye dagîrkirin û gelê wê di bin setemkariyê de ye, ma gelo rewşa Kurdistanê çi ye? Ma Kurdistan jî ne di bin setemkariyê de ye, ma gelê Kurd ne di bin setemkariyê de ye? Niha li bajarê Bedîlsê kîjan şaredar heye ne zindanê de ye, ey AKPê ma ev jî ne dagîrkerî ye?"

Baydemîr berê xwe dide AKPê û dibêje: "Ji we re ne kêşe ye serkirdeyên Kurd bîn zindanîkin û

we dest li ser 96 şaredariyan daniye, ev bi xwe jî dagîrkarî ye". Ev daxuyaniyên Baydemîr piştî wê yekê tê ku di çend rojên derbasbûyî de serokê Tirkîyê Recep Teyb Erdogan, dilgiraniya xwe beramberî biryara Serokê Amerîka ya derbarê Orşelîmê dabû xuyakirin û nasandina wî bajarî wek paytexta Israîlê wek dagîrkirina Feleştînê binav kiribû.

basnews.com

Leyla Zana ji daweyeka xwe beraet kir

Parlementera bajarê Agiriyê Leyla Zana ji aliyê dadgeha ceza bilind ve 10 sal ceza lê hatibû birin lê ev biryar ji aliyê dadgeha bilind ve hat rakirin û beraet kir. Sedemê cezayê wê jî ew bû ku li ser navê rêxistinê sûc kiriye, propaganda rêxistinê kiriye û muxalîfê "qanûna meş û xwepêşandane" tevgeriya ye.

Di delîlên beraeta Leyla Zana de hat ragihandin ku di tevgerên xwe de zorê bikar neaniye û li dijî polîs bertek nîşan nedaye. **peyamakurd.com**

LI KURDISTANÊ 4 XIYANETÊ MEZIN: HEGER XIYANETA 16Ê OKTOBRÊ CIZA NEBE, DEWLET AVA NABE

Ibrahim Güçlü

Dema ku li hemberî malbateke û eşîretê ji derve de êriş bibe, ew malbat û eşîret gelek bi hêsanî dikare xwe biparêze. Lê dema ku ji devre de êriş bibe, hevalbendên êrişkaran (xayin) jî di nav malbatê û eşîretê de hebe, wê demê parastina malbatê û eşîretê gelek zehmet dibe. Heta mimkun e ku malbat û eşîret pêşîya êrişê bigre jî, zerareke mezin bibîne.

Ev rastiya ji bona miletan, tevgera milî ya neteweyan, dewletan, partî û rêxistinên jî derbas dibe. Dema ku dewleta serdest û kolonî êrişî miletê bindest û tevgera wan ya milî bike, heger hevalbendên dewletên serdest û kolonyalist di nav wan miletan û tevgera wan ya milî de hebe, parastina wî miletî û tevgera wan ya milî gelek zehmet dibe.

Hemanrastî ji bona dewletan jî derbas dibe.

Miletê kurd, miletekî bindest e. Him jî di bin destê çar dewletên kolonyalist de ye. Loma jî miletê kurd ji bona azadî û serxwebûna xwe, ji bona ku dewleta xwe ava bike 200 sal e ku têkoşîneke milî dimeşîne.

Di hemû beşên Kurdistanê de, hemû merheleya tevgera milî de pişgîrîke mezin, hevalbendên dewletên kolonyalist bûn ku li Kurdistanê xiyane kirin, zerarên mezin dan Tevgera Milî ya Kurdistanê.

Divê ku pêşîya van xiyanan bê girtin. Heger pêşîya van xiyanan nayê girtin, dewletavakirina Kurdistanîyan gelek zehmet dibe.

ÇAR XIYANETÊN MEZIN LI KURDISTANÊ: Xiyaneta 1914an, Xiyaneta 1925an, Xiyaneta 1966an, Xiyaneta Dawî ya 16ê Oktobra 2017an... Li Kurdistanê û di nav tevgera milî ya Kurdistanê de gelek xiyane pêk hatine. Lê ji wan xiyanan çar xiyane gelek girîng û encam guherî ne. Em li van çar xiyanan binêrin.

*Xiyaneta Yekemîn: Şêx Ebdulsalam Barzanî, piştî ku li dijî Împeratorîya Osmanî serhildana milî pêk anî. Di destpêkê de dewletê nikarî zora wî bibe. Lê piştî re Împeratorîya Osmanî bi beşek eşîretên kurdan re îtîfaq çêkir, zora şoreşa milî bir. Şêx Abdulsalam Barzanî mecbûr bû ku derbasî Rojhilata Kurdistanê cem Simko Axayê Şikakî bibe. Piştî re jî vegeriya hat Wanê, bû mewanê Sofî Evdîllah. Wî jî xiyane kir û Şêx Ebdulsalam bi mirovê xwe derdest kir û teslîmî dewletê kir.

Gelek aşkere ye ku Şêx Ebdulsalam du caran rastî xiyane bû.

Piştî ku Şêx Ebdulsalam hat dîl girtin, li Misûlê ji aliyê xaîn Sileyman Nazîfê kurd de bi awayekî şiklî hat dagehkirin û darvakirin. Ev şehidketina Şêx Ebdulsalam ji

bona Tevgera Milî ya Kurdistanê bû darbeyeke mezin.

*Xiyaneta Duyemîn: Wek tê zanîn piştî ku Kemalîstan desthilatdarî girtin destê xwe, ew tehdên li kurdan kiribûn, bîr kirin. Lewra Kemalîstan gotibûn ku "dê otomîyeke fireh ji otomîya Osmanî dê li Kurdistanê ava bikin.

Lê Kemalîstan ev yeka nekirin û li miletê kurd xiyaneke mezin pêkîn. Hebûna neteweya kurd red û înkâr kirin. Kurdistan îşgal kirin. Hemû mafên milî yên neteweya kurd bi tevayî xesip kirin. Kurdî qedexe kirin. Cil û bergên kurdî qedexe kirin.

Wê demê kurdan jî li hemberî ev siyaseta nijadperestî û kolonyalist ji bona mafên xwe di sala 1925an de jî dest bi serhildana milî kirin. Hezar mixabin vê serhildanê dirêj dom neajot. Şikest xwar. Serokê wê tevgerê hatin giretin û hatin kûştin. Li Kurdistanê qetlîam çêbû.

Bûyera dramatîkî jî dîlketina Serokê Tevgera Milî Şêx Seîd Efendî bû. Ew encama xiyaneke mezin dîlket û derdestî Kemalîstan bû.

Ji 26'ê adarê şûnde rêberên serhildanê xwestin derbasî Rojhilata Kurdistanê bibin. Hêzên dewleta tirk, li Bongilana Çewlikê rê li ber wan girt. Şêx Şerîf û hin hevalên pê re li Paloyê, Şêx Seîd jî li ser pira Carpuhê di 15'ê nîsanê de hate girtin. Di girtina Şêx Seîd de rola xiyane navxweyî ya kurdan girîng e. Lewre yê Şêx Seîd daye girtin lêzimekî wî bi xwe bû. Geşedanên piştî dîlgirtina Şêx Seîd tînan zanîn. Rêberê Cemiyate Bilind a Kurd Seyîd Evdîlqadir û 12 hevalên wî yên ji Stenbolê piştigirî didan serhildanê hatin girtin û ew jî anîn Amedê. Piştî darizandîneke formalîte Seyîd Evdîlqadir û 5 hevalên wî di 27'ê gulanê de hatin darvekirin. Her wiha Dadgeha Îstîklalê di 28'ê hezîranê de li Amedê cezayê darvekirinê li Şêx Seîd û 47 rêberên serhildanê birî. Parlamentoya tirk di heman rojê de rûnişt û cezayê darvekirinê erê kir. Şêx Seîd û 47 rêberên serhildanê di 29'ê hezîranê de li Amedê hatin darvekirin. Ligel vê darvekirinê pêvajoyê bi qetl û xwînê li hemberî gelê kurd derket asta herî bilind. Rêzserhildanên gelê kurd ên piştî darvekirina Şêx Seîd û hevalên wî destpêkirin, hemû bi heman rêbazê bi encam bûn. Di nava 13 salan de hejmara kurdên bi destê Artêşa Tirk hatine qetilkirin ji sed hezarî zêdetir e.

Dîlketin û îdamkirina Şêx Seîd Efendî, bû sedem ku Tevgera Milî ya Bakûrê Kurdistanê domdar nebe. Heger Şêx Seîd Efendî sax bûya hiç şik tune ye ku wî dê li Bakûrê Kurdistanê wek malbata Barzanîyan tevgera milî ya domdar ava dikir û pêş dixist.

*Xiyaneta sêyemîn: Di sala 1958an de dema Abdülkerîm Qasim desthilatdariya Iraqê girt destê xwe, biryar da ku pîrsa miletê kurd jî çareser bike û bi kurdan re lihevhatinekê ava bike. Loma jî, ji Serok Mele Mistefa Barzanî daxwaz kir ku ew ji Yekîtiya Sovyetan vegere Iraqê. Mele Mistefa Barzanî jî, piştî gelek danûstandinan biryar da ku veg-

ere Iraqê.

Melel Mistefa Barzanî û hevalên wî di ser Misirê re vegeriya Iraqê.

Dema ku Mele Mistefa Barzanî vegeriya Iraqê û Başûrê Kurdistanê, li ser hemû beşên Kurdistanê û kurdên li dinyayê dijîn bandoreke milî ya mezin çêkir. Li Iraqê jî erdhejî çêbû.

Vegera Melel Mistefa Barzanî ji bona neteweya kurd gelek bi xêr û bereket bû. Li Iraqê makezagonê nû çê bû. Di makezagonê de hat pesinandin û qebûl kirin ku Iraq jî du neteweyan pêk tî. Loma jî herdu netewe (Kurd û Ereb) dê bi hev re li Iraqê gorî pîvana wekhevî û dadî serwer û desthilatdar bin. Neteweya kurd li Kurdistanê desthilatdar be.

Hezar mixabin piştî demekê desthilatdariya Iraqê makezagon bînpê kirin. Kurdan jî di bin serokatiya PDK û Serok Mele Mistefa Barzanî de di Îlona 1961an de dest bi Şoreşa Milî kirin. Di navbeyna kurdan û hikûmeta navendî ya Iraqê de şer dest pê kir.

Di sala 1966an de Îbrahîm Ehmed û Celal Talabânî ji PDK û Serok Mele Mistefa Barzanî veqetiyên.

Ev yeka bûyerek gelek xwezayî bû. Tiştê nexwezayî ev grûba çnû cem Rejîma Baasê û bi wan re bûn heval. Hêza Suwariyên Selahaddîn çê kirin, li hemberî Şoreşa Milî ya Kurdistanê şer kirin.

Lê di encamê de Dîktatoriya Beasê jî û ew jî têkçûn. Rejîma Beasê mecbûr ku bi kurdan re, bi PDK û Serok Mele Mistefa Barzanî re peyman çê ke. Di 11ê Adara 1970yî de Peymana Otonomî hat li dar xistin. Neteweya kurd di pêşengiya PDK û Serok Mele Mistefa Barzanî de bûn desthilatdar.

Ev xiyaneta him ji hûndir de û him jî derve de bû. Loma wek xiyaneta 16ê Oktobra 2017an de bi serneket.

*Xiyaneta Çaremîn: Xiyaneta Dawî ye. Xiyaneta 16ê Oktobra 2017an e. Ev xiyaneta bû sedem ku Kerkuk û gelek deverên din yên Kurdistanê bîn îşgal kirin.

LI KURDISTANÊ XIYANETA DAWÎ LI BAŞÛRÊ KURDISTANÊ PÊK HAT...

Di 25ê Îlona 2017an de referandûm pêk hat. Beriya referandûmjê rojekê GORAN û Komala Îslamî jî biryar da ku di referandûmê "erê" bibêje. Wê demê yekîtiya kurdistanîyan û partiyên Kurdistanê û kêmteweyan pêk hat. Encama referandûmê jî dema ji % 93ê erê derket, mirov dikare bibêje ku li Kurdistanê yekrêziyek derket holê.

Hesteke nû ya milî qewimî. Di nav hemû kurdan de li hemû parçeyan û li dinyayê yekîtiyek û dostaniyek pêk hat. Din av kurdan de baweriyek xurt qewimî. Rêzgirtina Serok Barzanî gelek xurt û bilind bû. Di bin serokatiya Mesûd Barzanî de yekîtiyeke kurdan û kurdistanîyan qewimî û wek çemekî herikî.

Referandûm bi awayekî gelek medenî û demokrat hat meşandin. Derket holê ku demokrasîyeke

plûral û beşdarbûnê û partîlamentar li Rojhilata Navîn derdikeve qada siyasî. Kurdistan dê nebe bes dewleta kurdan dê bibe hemû dewleta kêmteweyan jî. Dewleta Kurdistanê dê bibe dewleteke federal. Kerkuk jî dê bibe herêmeke otonom. Ew jî dê li Rojhilata Navîn bibe mînak û model.

Ev rewşa Kurdistanê û encamên demokratîk yê referandûmê, dostên kurdan kêfxweş kir û dijminên kurdan gelek eciz kir. Dijmina dest pê kir ku vê rewşê beravajî bikin. Pêşîya dewlet avakirinê bigrin. Loma jî dewletên kolonyalist, bi taybetî jî Tirkiyeyê xwest ku çar dewletên kolonyalist wek sala 1975an li Cezayîrê li hevûdu kiribûn, peyman çêkin êriş bînin ser Kurdistanê.

Ev yeka pêk nehat. Tirkiyeyê sedî sed siyaseta xwe di derbarê Kurdistanê de guhert. Hikûmata AK Partiyê, siyaseta kemalist û nijadperest ya dewleta edetî meşand. Teslîmî Kemalîstan û nijadperestên MHPyî bû.

Irak û Îranê, bi Dewleta Tirk re pêwendî meşandin. Lê nexwestin ku Dewleta Tirk bikeve nav mijara Kerkûkê. Lê Îranê li ser projeyeke din ya xiyane kirî kirîye. Diyar e ku beriya referandûmê xwestiyê piraniya YNKê bikire û ji bona ku piraniya YNKê xerabî û xiyane li Kurdistanê bike. Lê di wê merheleyê de bi serneketin. Lê nişana vê xiyane bi awayekî nû dabû. Daxuyaniya kûrê Talebanî beriya referandûmê şevêke ku diyar dikir referandûm paşve hatiye xistin. Heman rojê de bi piştigirîya Iraq û Îranê hewildana darbeya leşkerî derket holê.

Lê diyare ku wan kesan 15-16ê Oktobrê de li Kerkûkê careke din xiyane kirin.

Di van rojan dawî de diyar bibû ku Irak û Îranê dê êrişî Kerkûkê bikin. Ev yeka ji aliyê raya giştî de dihat zanîn. Loma jî Serokê Kurdistanê dixwaze ku ji bona piştigirî pêşmerge bişîne. Berpirsiyarên YNKê vê yekê naxwazin. Dibêjin "em tîra xwe hene." Ez jî, di wê baweriyê de ku heger YNKê Kerkuk biparasta, hêzên Irak û Îranê (pasdaran, Haşdî Şabî û leşkeran) nedikarin bikevin Kerkukê. Wî şerî bi mehan diajot û serkeftina dijmin nedibû.

Kerkuk teslîmî dijmin bû. Peymana xiyane hat diyar kirin. Gorî peymana xiyane, Kerkuk, Helepçe, Sileymaniyê dê bibe herêmeke xweser û otonom û ji Kurdistanê bê veqetandin.

Ev projeya dijî yekîtiya Kurdistanê û miletê kurd e. Ev peymana desthilatdarî û serweriya miletê kurd ne, dê yê partiyên siyasî ava bike. Ev projeya, dişibê projeya ku di sala 2005an de di navbeyana Emerîkayan û Celal Talabânî de hatibû pejirandin. Daxwaza GORAN ku Sileymaniyê ji Kurdistanê veqetîne. Dîsa projeya Mam Celal ya di derbarê Kerkûkê de ye. Pêşniyar ew bû ku Kerkuk li derveyî Kurdistanê wek herêmeke otonom bimîne.

Hezar mixabin pêşmergeyên Kurdistanê ji bona şerê nav welêt (hûndir) dernekeve, destwerdana

Kerkukê nekirin.

Serok Barzanî jî gelek aşkere diyar dike ku li Kurdistanê xiyaneke mezin çêbû. Dibêje ku "ev xiyane dawî li Kurdistanê felaketeke mezin çêkir. Vê xiyane pêşîya dewletavakirinê di vê merheleyê de girt."

Nivîskarê Helebçeyî Mela Salih jî gelek aşkere diyar dike ku li Kurdistanê xiyaneke mezin hat li dar xistin. Dibêje ku "Herkesê dengê 'Belê' nede xiyane li Kurdistanê."

Nivîskar û siyasatmederên Kurdistanê yê din jî di heman bawerî de ne.

DIVÊ XIYANETA DAWÎ YA LI BAŞÛRÊ KURDISTANÊ CIZA BIBE...

Piştî ku Kerkuk û gelek deverên din yê din bi piştigirîya grûbeke xayin di nav YNKê de, hat îşgal kirin, pêşî li dewletavakirina Kurdistanê hat girtin.

Ev xiyane ji aliyê gelek berpirsiyarên YNKê ve jî hat aşkere kirin. Mele Bextiyar, Kosret Resûl, Parezegehê Kerkukê Necmedîn Kerîmî, di encamê de Fermanîdar Şêx Cafer Şêx Mistefa ev xiyane aşkere kir.

Fermanîdarê yekîneyên 70 yê hêzên Pêşmergeyên Kurdistanê û heman demê de endamê polît-buroya YNKê Şêx Cehfer Şêx Mistefa dibêje, ji bo YNK kongreyek paqij û bê pîrsgirêk pêk-bîne, "Pêwîste hin kesên nav YNKê dest li xiyane berdin."

Endamê polît-buroya YNKê Şêx Cehfer Şêx Mistefa ji Bas-Newsê re radigihîne ku YNK pêwîstiya wê bi kongre pêkanîne heye. Ji ber demeke dirêje kongreya partiyê nehatiye kirin û em dixwazin YNKê bikin YNK ya berê."

Şêx Cehfer got, bo YNK bikare kongreyek paqij û bê pîrsgirêk pêk-bîne "Wê demê pêwîste hin kesên nav YNKê de dest li berjewendiyên takekesî berdin, hin kes jî dest li xiyane berdin. Bê guman wê demê em dikarin kongreyek paqij û bê pîrsgirêk pêk-bînin."

Lê ev xiyane bes bi YNKê ve eleqeder nine. Ev xiyane li hemberî hemû Kurdistanê hatiye kirin. Loma jî xiyane partîciî nine, xiyaneke milî ye.

Loma jî bi kongreya YNKê nayê paqij kirin. Divê ew kesên li hemberî Kurdistanê û neteweya kurd û Kurdistanîyan xiyane kirine, divê dadgeh bibin û ciza bibin. Heta nûha dadgehnêbûna xiyane jî Kurdistan û neteweya kurd, li Kurdistanê di derbarê xiyane de hiqûqek çê nekir.

Divê pêşîya vê şaşiya stratejîk bê girtin. Xiyane dawî 16ê Oktobra 2017an bê dadgeh kirin û ew kesên ji welêt re xiyane kirine, bîn ciza kirin.

Heger ev yeka nebe, pêşîya dewlet avakirina Kurdistanîyan di pêşerojê de jî tê girtin.

Ew kesên li Kurdistanê xiyane kirine, ciza nebin, dikarin li Kurdistanê xetertir bibin. Lewra ew nûha bi piştigirîya dewletên kolonyalist dixwazin desthilatdariya YNKê bi tevayî bigrin destên xwe. Loma jî planên gelek qirêj çê dikin.

Amed, 15. 12. 2017

Angela Merkel pêşwaziyê li Nêçîrvan Barzanî dike

Biryare Duşema bê rawêjkara Almanyayê Angela Merkel li Berlînê pêşwaziya serokê hikumeta herêma Kurdistanê bike. Li gor malpera fermî ya hikumeta Almanya ragehandî roja Duşema bê demijmêr 2:00 piştî nivro rawêjkara Almanyayê Angêla Merkel li Berlînê dê pêşwaziya serokê hikumeta herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî bike.

Malperê amaje bi wê yekê kir ku, xalên danûstandinê jî di navbera her du aliyan de, rewşa Iraqê ya niha, şerê DAIŞê û alîkariya penaberan û vegera wan, herwiha pêwendiyên di navbera hikumeta Almanya û herêma Kurdistanê de, taybet di beware meşiq û rahênana hêzên pêşmerge.

BasNews

Wezareta Pêşmerge bersiva Ebadî da

Wezareta Pêşmerge daxuyanek belav kir û li ser gotara Serokwezîrê Iraqê Heyder Ebadî giliyên xwe anîn ziman, ku di bidawîbûna şerê DAIŞê de spasiya Pêşmerge nekiriye û hatiye diyarkirin: "Em fêm nakin çawa wijdana wî qebûl dike? Bi çî rûyî dê li benda gelê Kurdistanê bibe ku ji Iraqê hez

bikin." Di daxuyaniya Wezareta Pêşmerge de hatiye aşkerekirin, ku Heyder Ebadî bi boneya bidawîbûna şerê li dijî DAIŞê li Iraqê, pîrozbahîya hemû hêzên çekdarî yên Iraqê kir û navên wan anî ziman, lê bi ti awayî navê Pêşmerge bilêv nekir û bi ti şeweyê amaje bi rol û qehremaniya Pêşmerge ya li dijî DAIŞê nekir.

Wezareta Pêşmerge diyar kiriye, ku Heyder Ebadî careke din nîşan daye ku nikare weke serokwezîrê welat seredarî bike û rola pêşmergeyên qehreman ên Kurdistanê piştguh neke. Tevî wê yekê ku cihan şahid e ku Pêşmerge beriya hemû hêzên çekdarî yên Iraqê ku navên wan anî ziman û pîrozbahî kir, efsaneya DAIŞê têk bir û eger Pêşmerge nebûya, dûr nîne ku hêj nivê erdnîgariya Iraqê di bin destê DAIŞê nebûya.

peyamakurd.com

Duhok – Alayek mezin ya Kurdistanê tê bilindkirin

Li bajarê Duhokê alayeka mezin ya Kurdistanê bi helkefta roja alaya Kurdistanê tê bilindkirin. Îro 17 Kanûnê roja alaya Kurdistanê ye. Her sal vê rojê li seranserî Kurdistanê çalakiyên reng rengî tên kirin û pîrozbahî tê kirin. Berpirsê dezgeha parastina alaya Kurdistanê li Duhokê, Pehliwan şêx Memî ji BasNewsê re got, emê bi helkefta roja alaya Kurdistanê alayek mezin li parka Barzanî ya Duhokê bilind bikin.

Şêx Memî her wiha got, ne tenê li bajarê Duhokê lê tevahiya bajarok û nahiyên parêzgeha Duhokê jî bi helkefta vê rojê alayên nû yên Kurdistanê dê bîn bilindkirin û pîrozbahî bîn kirin. Ji sala 2009 ve roja 17 Kanûnê wek roja alaya Kurdistanê tê pîrozkirin.

BasNews

Konê Reş

Di zaroktiyê de, em ji mezinan fêrî (Birayê Axretê) dibûn. Me dibihîst ku filankes û bêvankes di gund de bûne birayên hev û din yên axretê.. Me zarokan jî, nola wan dikir.. Her du zarok ji me, ku me hez hev û din dikir, em dibûn birayên hev yên axretê..! Her yekî ji me bi

Birayê Axretê

serê derziyê, tiliya xwe birîn dikir, xwîn jê dihat, me ew tiliyên birînkirî û bixwîn datanîn ser hev û me digot; va em bûn birayên hev yên axretê..! Di encam de em li ser hev dixeyidîn û di pevçûnên zaroktiyê de, em di ser hev re dihatin.. Dema ku du zilam ji hezkirinê dibûn birayên hev, xwarin çêdikirin, nas û mihîbên xwe jî vexwendî wê xwarinê dikirin..

Ne tenê zilam dibûn birayên hev û din yên axretê, jin û jin jî dibûn xwîşkên hev yên axretê û jin û zilam jî, bi hev û din re dibûn xwîşk û birayên hev yên axretê. Ta roja îro, gelek nimûneyên ku jin û zilam bûne xwîşk û birayên hev yên axretê hene..

Carekê du zilamên gund hez hev dikirin, xwestin ku bibin birayên hev yên axretê û Melayê gund şahidê biratiya wan be, Mela razî nebû û ji wan re got: Di dîne îslamê de biratiya axretê nîne.. Kî zane hûnê herin buhiştê an dujehê an wê yek ji we here buhiştê yê din wê here dujehê..?! Lê herdu zilaman bi ya Mela nekir, biratiya xwe danîn û jê venegeriyan..

Di baweriya min de, ev biratiya axretê ji baweriyên kurdan yên berî îslamê ve ye.. Tevî ku ev bawerî kêr bûye, lê hê jî li gelek deveran di nav civaka kurdên Beriya Mêrdînê de berdewam e.

Qamişlo, 10/12/2017

Bi kurtî, Nivîskarî û Nivîskarê Kurd..

Berî pêlekê ev pirs ji min hat kirin; Nivîskar kî ye? Nivîskarê kurd Kî ye? Ez kurtbûna bersiva xwe ji bo pêşkêş dikim: Nivîskar ew mirovên ku xwedî zanîn, serborî û serwestî ne, his û hestên wan tenik û nazik in, bi vî û deyax in û bi şert û mercên nivîsandinê milevan in. Dema yek ji van mirovan, his û hestê xwe rast û durist li dor civaka xwe ji şî û şadiyê binivîsîne; çî di

warê helbestê de be, romanê de be an şanoyê de be, ew mirov nivîskar e. Mirovê nivîskar dijî zulm û zorê raweste, berjewendiyên civakê di ser berjewendiyên xwe yên kesayetî re bigire. Dûrî xal û xwarzîtiyê, ap û birazîtiyê ye.. Armanca wî belavkirina dadmendî û heqiyê ye.

Nivîskar mîna pêxembera ne. Xemxurên civaka xwe ne, ji civaka

xwe re rêzan û rêber in..

Lê nivîskarê kurd di gel van şertên ku me gotin; ew mirovê ku bi zimanê kurdî dinivîsîne. Bi şî û şadiyên welat û welatîyên xwe re digirî û dikene. Di nivîsên xwe de çakiyên civakê pesin dide, xerabiyên wê radixîne ber çavan û di navbera çakî û xerabîyan de rêka çareserîya pêşketinê şanî welatîyên xwe dide..

Konê Reş, Qamişlo

Firaksiyona Kurdistanî Ebadî şermezar kir

Ji ber ku serokwezîrê Iraqê behsa nav û rola Pêşmerge nekir di şerê li dijî DAIŞê de û jinavbirina wê girûpê terorîstî, firakisiyonên Kurdistanî di Perlemanentoya Iraqê de digiran bûne.

Firakisiyonên Kurdistanî di Perlemaneya Iraqê de, di daxuyaniyekê de şokbûna xwe li ser vê reftara Ebadî diyar kirin û ji wî xwestin ku lêbûrîne bixwaze.

Di daxuyaniya firakisiyonên Kurdistanî de hatiye: "Hêzên Pêşmergeyên Kurdistanê di şerê dijî DAIŞê de gellek qurbanî dane û di dema şikestina artêşa Iraqê de li hemberî wê girûpê di sala 2014an de, Pêşmerge li pêşya çekdarên DAIŞê rawestiyên û rû li ber girtin û nehiştin derbasî navçeyên din

bibin." Di beşekî di yê wê daxuyaniyê de hatiye: "Ew reftara Ebadî piştguhkirineke eşkere ye ji qurbanîyên Pêşmerge re, ku bi dehan hezar şehîd û birîndar û dîlên wan hene, Pêşmerge bi xwîna xwe rûpela rûmet û serketinê

nivîsandiye, bi hemû karînen xwe li dijî DAIŞê şer kiriye û bingeh û asêgehên wê girûpê ji holê rakiriye, Pêşmerge ji bo berevaniyê li tevahiya pêkhatên Iraqê bike, bi sedan şehîd û birîndar di meydana cengê de daye." **peyamakurd.com**

James Mattis: ji bo rûberûbûna Îranê em bizavên xwe zêde dikin

Wezîrê berevaniya Amerîka derbarê rola Îranê di têkbirina aramiya navçeyê ragehand ku, emê hevpeymanên xwe li navçeyê di warên serbazî de bihêztir bike.

Wezîrê berevaniya Amerîka James Mattis di kongreyêke rojnamevanî de red kir ku welatê wî ji bo rûberûbûna Îranê, hêzên çekdar bikar bîne û got: "Emê karînen serbazî yên hevpeymanên xwe li hemberî Îranê bihêz bikin." James Mattis tekez kir, ku Amerîka wê bizavên xwe yên dîplomasiyê ji bo eşkerekirina kiriyarên Îranê li navçeyê berdewam bike, lê ji bo rêgirtin li çalakiyên Îranê, Amerîka hêzên xwe li navçeyê zêde nake. Mattis diyar kir, ji bo rûberûbûna Îranê, wê Amerîka bizavên xwe zêde bike, daku hevpeymanên xwe li navçeyê di warên

serbazî de bihêztir bike û hêza serbazî ya hevpeymanên xwe li hemberî Îranê zêdetir bike.

BasNews

Li 30 deverên Dêrsimê qedexeya derketina derve hat ragehandin

Walîtiya Dêrsimê ragehand ku, li navenda Dêrsimê û 4 navçeyên wê bi giştî li 30 herêman qedexeya derketina derve hat ragehandin.

Li gor daxuyaniya walîtiya Dêrsimê li 30 deverên cuda yên li bejahiya girêdayî navçeyên Qisile, Xozat, Pîlemûriye, Pulurê û navenda Dêrsimê, ji 17ê Berfanbarê hefta 31ê Berfanbarê têketina wan herêman hatin qedexekirin.

Walîtiyê da zanîn ku qedexeya di navbera 17 û 31ê Berfanbarê de derbasdar e, "Bajarê Dêrsimê, navenda wê, navçeyên wekî Qisile, Xozat, Pîlemûriye û Pulurê, bi giştî 30 herêman cuda wekî Herêman Ewlehiya Taybet hatiye ragehandin.

BasNews

Bandora hêriş û pîlanên Heşdî Şeibî- Îraq, Îran û Turkiye li dijî Kurdistanê

Bûyera dagîrkirina Kerkûk û Navçeyên Nakokî Li Ser yên Başûrê Kurdistanê ji aliyê leşkerê Îraq û Heşdî Şeibî ve, bi ferman-dariya Qasim Silêmanî pasdarê Îranê, çawa û bi çi mebestekê û ji kengê ve pîlana wê hatibû diyarîkirin. Ji ber ku bingeh û bîrokeya vê dagîrkariyê gelekî ji zû de hebû.

Qonaxa yekem: Ew bîroke ji radestkirina Mûsilê ya bîyî şer û radestkirina çekên leşkerên Îraqê ji bo DAIŞê, sala 2014 an destpê kir, da ku ji serî de bi rêya DAIŞê bikaribin hemû bajarên Sunneyan bigirin û wan bikujin û mal û halên wan perîşan û derbider bikin. Ji aliyek din ve, bi behaneyê derxistina DAIŞê ji wan bajarên Sunne nişîn, bera Heşdî Şeibî, Pasdarên Îran û leşkerên Îraqê dan wan bajarên Sunne û me dît bi behaneyê derxistina (DAIŞê ji wan herêman, çawa ew Ereben Sunne yên ku ji dest Daiş DAIŞê rizgar bibûn, bi yekcarî jî nav birin û bi sedan hezar koçber kirin û bajarên wan kavi kirin û tola şerê heşt salî yê Îran û Şîeyan li Erebe Sunne wekirin û ya ku ji DAIŞê nehatibû serê xelkê Sunne, wan bi cinayet û hovîtiyên dirindane derheqê Ereben Sunne û xelkê wê derê encam dan, û demografiya wan navçeyan guherîn û karesatên mezin ên mirovî dirust kirin.

Qonaxa duyem: Pîlana wan neyaran bi merema pêşgirtin li ber pêşveçûna Kurdistanê û pêngavên ber bi serxwebûnê, hatin berê êrişê DAIŞê dane ser Kurdistanê û bo pûçkirina xewna serxwebûnê, bi rêya DAIŞê, wê bînine serê Kurdan ya ku anîne serê Ereben Sunne û êdî xewna serxwebûnê pûç bikin û herêmên azadkirî yên axa Kurdistanê ku bi xwîna hezaran pêşmergeyên qehreman hatibûn rizgar kirin rizgarkirin, cardin dagîr bikin. Lê dema ku hêza pêşmergeyên Kurdistanê bi pişt-giriya Hevpeymanan bersîngê DAIŞê girtin û paşî gelek can-goriyên mezin û bi hezaran şehîd û birîndaran, DAIŞê bişikînin û wê pîlana neyaran pûç bikin.

Qonaxa sêyem: Dema dagîrkaran dîtin ev pîlana wan ser negirt û pêşmerge li hember DAIŞê biser ketin, paşî nemana DAIŞê êdî Hikûmeta Bexda û Îranê li derfetê geriyan ka çawan bikarin wan navçeyên Kurdistanî yên derveyî sînorên Herêma Kurdistanê ku pêşmergeyan ji destê DAIŞê rizgar kiribûn, bixin bin kontrola xwe, ji aliyekî din ve da ku li dijî refrandoma serxwebûnê, ku wekî erdhe-jeke mezin text û bextê dagîrkaran hejandin û bû rojeva cîhanê, rawestîn û vê coş û rabûna mezin a gelê Kurd li Başûr bo serxwebûnê bêwate bikin, hatin bi kompîlaneke mezintir Îran, Îraq û Turkiyê ketine nav tevgera rastewxwe li dijî Başûrê Kurdistanê.

Bixasmanî girtina Kerkûk, Şengal û herêmên nêzî sînorê Rojava û Bakûrê Kurdistanê ji bo wan babeteke hestiyar û stratejîk bû. Hem Îranê dixwest bi girtina wan herêman, rêya xwe ji hêla Xurmatû- Kerkûk- Telehfer- Şengal bigihîne Sûriye û Lubnan û Hizbul-lahê û Hîlala Şîetiyê xwe tekml bike biserî bike û cuda ji gihandina hêzên leşkerî, cebîlxane û teqemeniyan ji bo parastina Beşar Esed ê hevpeymanê xwe, bikare Îsrailê jî zêde têxe nav çembera gefên xwe.

Hem jî Îraqê dixwest bi kon-

trokirina wan herêman, bikare cuda ji Herêma Kurdistanê, rêya Pişxabûrê li navbera Îraq Turkiye û Rojavayê Kurdistanê kontrol bike, êdî xwe bi temamî ji Herêma Kurdistanê bêminet bike û bikare boriyê petrola Kerkûkê û ticareta bazirganiya xwe ji wê rêyê ve bigihîne Turkiyê û Herêma Kurdistanê daha zêde bixe nav çembera xwe.

Cuda ji wan meremên li jorê hatine baskirin, Îranê dixwest bi girtina Kerkûk û wan herêmên din, hem dest bigire ser bîrên petrola wê derê û xerciyên xwe pê petrola Kerkûkê derxe û boriyên petrol û gazê ji Kerkûkê ber bi Îranê ve bibe, hem jî wan herêman ji Kurd û Ereben Sunne bide valakirin û Şîeyan li wan deran bicîh bike û rê li ber firehbûna sînorên Herêma Kurdistanê bigire û bi Bexdayê re nehêlin ew navçeyên Kurdistanî bikevin ser sînorê Hikûmeta Kurdistanê.

Ji bo cîbicîkirina wan pîlanên han, Îran- Îraq tim tevdigeriya û li benda hindê bûn bi behaneyê ramalîna DAIŞê li bajarê Hewîce û derdora Kerkûkê, hêzên xwe bicîh bikin.

Ji aliyekî din ve da ku hebûna hêzên wan li wan deran çî şik û gumanekê çêneke, bi hêzên Amerika û Hevpeymanan re lihev hatin ku ji bo ramalîna DAIŞê li bajarê Hewîce li nêzî Kerkûkê hatine wan deran û bi Kurdan re hemahengî û lihevki-inên wan hene.

Li 16ê Cotmehê me dît bi sedema pîlana neyaran, nakokî û napakiya navxweyî li nav Kurdên Başûr, herwiha siyaseta piştîlekirina Amerîka û hevalbendên wê, ku di dema şerê dijî DAIŞê de çawan pesnê gelê Kurd û qehremaniya Pêşmergeyan didan, lê ku ew şer nema, me dît çawan piştî xwe dan Kurdan û rê dane Heşdî Şeibî ya terorîst ya girêdayî rejîma Îranê, û ew pîlana dagîrkaran bi hêsanî li dijî gelê Kurd hate cîbicîkirin û Kerkûk û ew navçeyên din ku sala 2014 an yan leşkerên Îraqê bi tirsnokeya xwe radestî DAIŞê kiribûn û paşê bi qehremaniya Pêşmergeyan ku zêdeyî hezar şehîd û çend hezar birîndar dabûn heta ew navçeji destê DAIŞê rizgar kiribûn, cardin ji aliyê dujmanan ve hatin dagîrkirin.

Girtina Kerkûkê berî ku şikeste e leşkerî be, şikesta siyasî ya Kurdên Başûr bû, pêwîst e ew rastî were qebûlîkirin ku bi sedema nakokiyên ser desthilat û gendeliya aborî û rêveberiya hikûmetê, di çend salên berê de bîyî ku bikarin bi hev re tenezul bikin û li hev werin, bû sedema wê yekê ku her aliyek ji wan hêzên Başûr li hember hev bi înad bin, lê li hember neyaren xwe jî tenezul bikin û bi rêkeftinên veşartî bi dijmanan re cardin hemû wan navçeyên azadkirî berdî û ew hêviya mezin ku refrandomê bo xwasta serxwebûn û nasnameya wan herêman bi Kurdistanê ve diyar kiribû, pûç bikin û bi vê karesatê gelê kurd bêhêvî bikin.

Dagîrkirina Kerkûkê ev rastî tekez kir ku rejîma Îranê pisporiyeke mezi di çêkirina netifaqî û aloziyan de, heye û dema nikaribe rasterast cihekî bixe bin kontrola xwe, diçe nav wê derê fitnetî û

netifaqî û ajaweyan dirust dike û bi rêya kes û grûpên girêdayî xwe, wan deran bo berjewendiya xwe ya mezhebî - siyasî û aborî, kontrol dike. Ya herî cihê tinazê ye jî ew e ku heman ew rejîm dibe navbeynkara wan aliyên ku wê di nav wan de fitne û netifaqî dirust kiriye, da ku wan bi hev re aşt bike û lihev bîne.

Armanca Îranê:

Hewce ye bizanin ka armanca rejîma Îranê ji wan hemû pîlanên li dijî gelê Kurd li her beşekî Kurdistanê û li welatên Rojhelata Navîn çî ye?

Heman rejîma Îranê li ser bingeha mezhebê Şîeyan û şovenîzma Faris, bi merema domandina desthilata xwe ya dîktatorî li Îranê, niha bêhtir ji her demekê din ketiye nav krîz/ qeyranên mezin ên aborî, siyasî, civakî û ..., lewma ji bo derbasbûna ji wan krîzan û domandina desthilata xwe û derbasbûna ji qeyranên navxweyî / hundirîn, tim hewl daye wan qeyranên xwe veguhêze derveyî sînorê Îranê û bi çêkirina dijminên wehmî û metirsiya li ser sîstemê ji aliyê welatên herêmî û navdewletî ve, wisa bi xelkê Îranê

û, mixabin ew pîlan di warê siyasî û leşkerî de li dijî Kurdan biser ket.

Lê niha baş diyar dibe ku di wê rêkeftina navbera dagîrkaran li dijî gelê kurd ya zêde ziyane dibîne Turkiye ye. Ger mêze bikin dibînin berî dagîrkirina Kerkûkê, petrola Kerkûkê bi rêya Turkiye di hate veguhastin û firotin, lê ji niha û pê de li gorî wan rêkeftinên navbera Îran-Îraqê tene kirin, çêdibe nîva wê petrol û gaza siruştî bi rêya Îranê here bazarên cîhanê. Ew yek ziyaneke aborî ya mezin digihîne Turkiyê.

Berî girtina Kerkûkê, sînorê Şengal Turkiye Rojava li bin kontrola Pêşmergeyan bû û çî ziyane nedigihîne Turkiyê, lê ji niha û pê de wê li bin kontrola Heşdî Şîeyan û Îran û hevalbendên wê be û dikare tim li dijî Turkan wekî gefa ewlehiyê were bikaranîn.

Eger ev rewş her wisa bidome emê bibînin ji pir aliyên bazirganî û siyasî, Îran bêhtir ji Turkiyê, li Îraqê xwedî rol dibe. Bi wan encaman em dibînin Turkiye li vê pîlana li dijî Başûr, zêde ziyane dibîne û bi destê Îranê hatiye lêbandin û heta Turkiye dest ji dijminatiya Kurdan hilnegre, ev rewş wê wisa berde-wamî hebe û pêşeroja Turkan, ne zelal e.

Bandora vê rewşê li ser Başûrê Kurdistanê:

Guman tê de nine bandora wê şikesta mezin a siyasî leşkerî, paşî jî destdana Kerkûk û navçeyên azadkirî ku hesreta dehên salan ya xebata Başûrê Kurdistanê bû, diakre ders û îbretên esasî bo hemû tevgera Kurdistanê û

bixasmanî bo hêzên Başûrê Kurdistanê hebe û hêja ye berî her tiştî her aliyek ku nikarî ye li asta berpirsatiya siyasî û neteweyî ya xwe bersivdar be, hewce ye berpirsariya wê şikesta han hilde ser milê xwe û daxwaza lêborîne ji gelê kurd bike. Ev yek dikare herî kêm ew bêbaweriya ku niha di navbera partiyan siyasî û gel de çêbûye heta qasekê çêbike. Herwisa hewce ye bizanbin sedemên vê şikesta han çî bûn û de çawa bikarbin bi dîtina kêmasiyên xwe yên cor bi cor, rêya çareserkirina wan kêmasiyên bibînin û cardin bi tifaq û xebata hevpar bikarin li daxwazî û deskeftiyên gelê xwe xwedî derkevin. Bixasmanî pêdeçûn bi sîstema îdarî ya Hikûmeta Herêmê û damûdezhê-hên xizmetkirina gel. Bi taybetî kêmkirina wan gendeliyên aborî îdarî ku bûne sedema nedadweriyê û di heman demê de riha welatperwerî û netewetiyê gihandiye asteke herî nizim.

Her wisa pêdeçûnê bi wan nerînen xwe de bikin ku girêdayî pêwendiyên diplomasiyê bi Îraq, Îran, Turkiye û Amerîka û..., û di heman demê de girîngîdan bi pêwendiyên tevî tevgera parçeyên din ên Kurdistanê wekî rehend û kûrahiya xwe ya stratejîk, û ya herî girîng lidarxistina bileze a diyalog û çêkirina pêwendiyê tendirust bi hev re û avakirina yekrêziyê hevbêş li ser bingeh û binemaya parastina berjewendiyên netewî û niştimanî tevî piraniya hêzên siyasî û pêkhatiyên netewî û olî li Herêma Kurdistanê û xurtkirina lobiya Kurd li derveyî welat.

Di heman demê de encama

refrandoma serxwebûnê wekî kartêke bihêz û rewşa, ku rewahiya xwe ji Îradeya siyasî û 92.73% ji dengê gel wergirtiye, wekî tapoya serxwebûna Kurdistanê û nasnameya kurdistanîbûna Kerkûk û navçeyên dagîrkirî, li hember Bexda û Civaka Navdewletî bikar bînin.

Di heman çarçoveyê de birêxistina taze ya hêza Pêşmergeyan û leşkerên Kurdistanê, riha berxwedan û berevaniyê di ber Kurdistanê de, bikarin li hember dagîrkaran wekî bergiriya Pîrdê-Zumar û Sihêlan, dijmin li hember moral û îradeya polayî ya Pêşmergeyan rastî şikestê bikin.

Bandora vê rewşê li ser Îran û Rojhelatê Kurdistanê

Rast e niha Îran xwe serkeftiya herî mezin a dagîrkariya Kerkûkê û berbestkirina pêvajoya proseya Serxwebûna Başûrê Kurdistanê dizane. Lê ji ber ku pîlanê rejîma Îranê, ji girtina Kerkûkê berfirehtir in, serdestiya bi ser hemû Îraqê û rêvekirina bo Sûriyê û bihêzkirina Hîlala Şîetiyê li Rojhelata Navîn, me dît paşî ketina Kerkûkê û çûna Heşdî Şeibî û pasdarên Îranê bo Şengal û nêzî sînorê Rojava û Sûriyê, êdî welatê wekî Erebiyana Siûdiyê û Îsrailê hest bi metirsiyeke ciddî li ser ewlehiya xwe kirin û dengê nîgeranî û nerazîbûna xwe gihandin Amerîka û hevalbendê wê û roj bi rojê zêdetir lobiya li dijî zêdegaviyên Îranê li Rojhelata Navîn, Ewropa û Amerîka bihêz dibe û egera dirustkirina dorpeçên mezin ên aborî û heta rûbirûbûna leşkerî li dijî Îranê ketiye rojevê û dê gav bi gav guşar li ser Îranê zêde bibin û rê nadin wisa bi hêsanî berjewendî û ewlehiya Rojhilata Navîn bixe metirsiyê.

Bi berçavgirtina wê rewşê, em bawerin bawer in serbarî hemû metirsiyên ku bi sedema serdestiya siyasî sîxurî û leşkerî ya Îranê ku niha li Îraqê heye û bê guman dikare gefeke ciddî be li ser partî û tekoşerên Rojhelatê Kurdistanê ku niha kamp û binkeyên serkirdayetiya wan li Başûr in. Lê ji aliyekî din ve, ew metirsî dikare alîkar be de da ku hêzên Rojhilat ji bo bergirî û parastina xwe ji wan metirsiyên Îranê, bi hevahengî û alîkariyê hevbêş di navbera xwe de, bikarin hem xwe ji metirsiyên rejîma Îranê li Îraqê biparêzin, hem jî hewl bidin meydana xebata xwe bo nav Rojhilatê Kurdistanê weke bingeh bigirin û bi piştgiriya gel û xebata çiya û bajarên li hember dagîrkariya rejîma Îranê, vejîneke nû bidin rasan û rabûna Rojhilat û mil bi milê wan guhertin û givaşên herêmî û navdewletî ku dê bando-ra wê li ser Îranê pir zêde be û ew rewş dikare derfetek baş be bo xebatkarên Rojhilat ji ku niha û şûn ve bo bidestxistina armançên netewî bikevine qonaxêke ciddî ji xebata rizgarîxwaziye ya Rojhilatê Kurdistanê û bi serkeftin xwe bibine hêz ji bo tevgera beşên din ên Kurdistanê.

Mihemed Salih Qadrî

Барзани поздравил езидов с Айда Эзид

Лидер Иракского Курдистана Масуд Барзани поздравил курдов-езидов по случаю их большого религиозного праздника - Айда Эзид.

"Я сердечно поздравляю всех братьев и сестер езидов с Рожие и Айда Эзид (главный пост и праздник езидов) в Курдистане и по всему миру", - говорится в заявлении Барзани, опубликованном в четверг.

Барзани пожелал езидской общине счастья и радости.

"Надеюсь, что этот праздник принесет больше счастья и благополучия нашим братьям и сестрам курдским езидам, и что они с радостью встретят свой праздник", сказано в сообщении Барзани. kurdistan.ru

Италия стремится к дальнейшему укреплению связей с Курдистаном

Премьер-министр Иракского Курдистана Нечирван Барзани принял в среду посла Италии в Ираке Бруно Паскуино, который подтвердил готовность своей страны и далее укреплять связи с Региональным правительством Курдистана (КРГ).

Посол также пообещал поддержку Италии Эрбилю, о чем сообщает пресс-релиз КРГ.

Со своей стороны, премьер-министр Барзани приветствовал любую инициативу по дальнейшему развитию отношений между Эрбилем и Римом, заявив, что его правительство желает более тесного сотрудничества, особенно в области торговли и экономических связей.

Он также выразил надежду на улучшение ситуации с безопасностью на соседних с Курдистаном территориях, чтобы итальянские инвесторы могли присоединиться к курдскому рынку. kurdistan.ru

Иракский вице-премьер призывает Багдад к переговорам с Эрбилем

Вице-президент Ирака Айяд Аллави призвал в пятницу иракское центральное правительство активизировать усилия по началу диалога с Региональным правительством Курдистана (КРГ) по поводу их затянувшихся политических споров.

Аллави также выразил обеспокоенность по поводу ситуации в Киркуке, также призвав Багдад разрешить споры по принадлежности провинции путем мирных переговоров. После сентябрьского референдума о независимости Курдистана напряженность между Эрбилем и Багдадом достигла пика: правительство Ирака начало военные операции против курдских сил пешмерга в Киркуке и на других спорных территориях. КРГ неоднократно выражало готовность рассмотреть разногласия с Багдадом путем переговоров, но правительство Ирака пока не идет навстречу. kurdistan.ru

Объявлена дата поездки премьер-министра Барзани в Германию

Премьер-министр Курдистана Нечирван Барзани намерен посетить Германию 18 декабря и встретится с высшими должностными лицами перед посещением Федерального парламента Германии, подтвердил департамент внешних связей Регионального правительства Курдистана (КРГ).

Курдский премьер в сопровождении делегации из Эрбиля отправится в Берлин по официальному приглашению правительства Германии.

"Департамент внешних связей КРГ объявил, что в ходе визита премьер-министра в Республику Германия он встретится с канцлером Германии г-жой Ангелой Меркель, министром иностранных дел Германии Зигмаром Габриэлем и министром обороны г-жой Урслой фон дер Ляйен. Премьер-министр также планирует посетить парламент Германии", сказано в сообщении департамента КРГ.

"Вопросы, которые необходимо рассмотреть во время визита, - это укрепление двусторонних связей, приверженность КРГ диалогу между Эрбилем

и Багдадом, новейшие меры безопасности, гуманитарные и политические события, война с террором и положение перемещенных лиц". kurdistan.ru

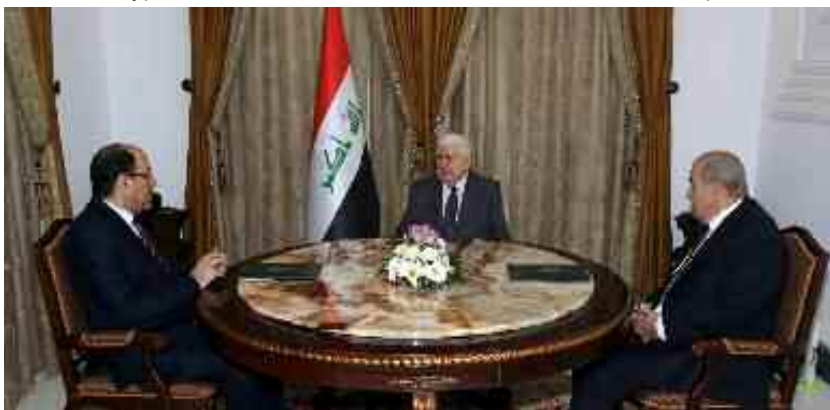
Президент Ирака призывает к немедленным переговорам между Эрбилем и Багдадом

Президент Ирака Фуад Масум 13 декабря встретился в своем дворце в Багдаде с вице-президентами Нури аль-Малики и Айа-

Региональным правительством Курдистана (КРГ), укрепления национального единства и предоставления всем гражданам

Президент, курд по национальности, призвал к немедленному диалогу между Эрбилем и Багдадом, и заявил, что переговоры должны спонсироваться президиумом Республики Ирак и технически поддерживаться Организацией Объединенных Наций с целью восстановления нормальных отношений между двумя правительствами на основе конституции и решения Федерального суда. Он также настоятельно призвал все компоненты Киркука срочно провести совещание для обсуждения путей нормализации условий жизни в провинции, чтобы гарантировать права всех граждан и национальных интересов.

После встречи президент Масум и его заместители провели пресс-конференцию, на которой ответили на вопросы журналистов по текущим вопросам и проблемам, стоящим перед страной. kurdistan.ru

дом Аллави, чтобы обсудить политические события и события в области безопасности в стране, в частности споры между Эрбилем и Багдадом.

Он подчеркнул необходимость приложить максимальные усилия для решения всех текущих проблем между иракским федеральным правительством и

свободы и их конституционных прав, сообщает официальный сайт президента Ирака.

На этом совещании также обсуждался вопрос о перемещенных лицах и средствах оказания им помощи для возвращения в их освобожденные районы, а также планы по реконструкции этих районов.

Кубада Талабани выдвигают в лидеры ПСК

Заместитель премьер-министра Регионального правительства Курдистана (КРГ) Кубад Талабани, возможно, возглавит партию "Патриотический союз Курдистана" (ПСК), и, таким образом, займет пост своего недавно умершего отца - Джаляля Талабани.

Как пишет "Rudaw", Кубад Талабани имеет поддержку действующего главы ПСК - Косрата Расула, и своей матери - Херо Ибрагим - влиятельного члена политбюро ПСК.

Кубад - младший сын основателя партии Джаляля Талабани. Он никогда не занимал руководящей должности в партии, и некоторые члены ПСК обвиняют его в поддержке "Демократической партии Курдистана" (ДПК).

Член политбюро ПСК и командир сил пешмерга Махмуд Сангави, назвал Талабани "слугой" премьер-министра КРГ Нечирвана Барзани, и обвинил его в неспособности представлять интересы ПСК в правительстве.

ПСК и ДПК находятся в альянсе последние десять лет, но были соперниками в 90-х годах и вели гражданскую войну.

Член руководства ПСК Рабар Ибрагим считает хорошие отношения Талабани с ДПК и другими партиями, такими как "Горран" и исламские партии, активом молодого политика. "Кубад - харизматичный человек, - сказал Ибрагим. "[Он] напоминает Мам Джаляля [Джаляля Талабани] в его взаимодействии с членами ПСК".

Кубад Талабани не был замешан в "Киркукском кризисе", - некоторые члены семьи Талабани обви-

няются в сдаче Киркука иракским силам 16 октября этого года.

После болезни Джаляля Талабани в 2012 году, а затем его смерти в октябре этого года, на первый план партии выдвинулись другие члены его семьи: старший сын Павел (Бафел) и племянник Лахур (глава антитеррористических сил ПСК). Они оба не скрывают своего интереса к высшим руководящим должностям в ПСК.

В будущем году должен пройти съезд ПСК, на котором должен быть избран новый лидер. Кубад Талабани ведет кампанию за то, чтобы съезд был проведен как можно скорее, не позднее января. В прошлом месяце он выступил с заявлением о том, что ПСК находится в опасности. Чтобы партия оставалась сплоченной и сильной, и чтобы "территориальная целостность Курдистана была защищена", ПСК должна провести свой съезд и дать новым людям шанс выйти вперед с современными идеями и укрепить партию, сказал он. kurdistan.ru

Путь к единению

Российские курды должны объединиться и играть более активную роль в продвижении интересов Курдистана.

Одна из главных проблем на пути к курдской государственности – разобщенность лидеров и организаций, представляющих курдскую нацию. На словах все декларируют единую цель – создание Государства Курдистан. "Мечтой каждого курда с рождения и до самой его смерти - является независимый Курдистан" - под этими словами Масуда Барзани готовы подписаться все курды, независимо от религиозных, межплеменных и политических различий. Беда в том, что путь к достижению этой великой цели лидерами курдских общин видится по-разному. Курдистан разделен не только государственными границами стран, на территории которых живет наш народ. Мы разделены и внутри нашего народа. И проблема состоит в том, что каждый считает правым только себя, правильной – только свою точку зрения, свою позицию. И не готов уступать, идти на компромиссы, искать возможности для сближения интересов. Этому радуются наши враги – им единый сильный Курдистан страшен, опасен, им нужен Курдистан разобщенный, раздираемый внутренними противоречиями, склоками, дрязгами.

События последних лет показали – для движения к государственности курдам необходимы не только мужество, умение воевать и жертвовать собой (этих качеств курдам не занимать). Необходимы мудрость, терпение, последовательность, и – главное – объединение, союз курдов всего мира.

Для объединения должны быть выработаны и закреплены всеми курдскими партиями и общинами фундаментальные общие принципы, которые способствовали бы сплочению курдской нации. Мы разные, но в нас течет одна кровь и наши души согревает одна мечта о независимом курдском государстве. Это главные опоры, на которых можно выстроить наш единый курдский дом, наш Курдистан.

Есть ряд других общих постулатов. Таких, например, как отношение к войне и террору. Курды – отличные воины, но мы не завоеватели, мы защитники. Курдский вопрос не имеет военного решения. И процесс создания курдского государства может иметь только мирную формулу.

В сфере идеологии мы должны также выработать общую позицию. У курдов много партий, и многие из них враждуют друг с другом. Но разница в политических взглядах не должна быть непреодолимым препятствием к достижению единой цели. В мире сегодня почти не осталось стран, где бы существовала система "одна нация – одна партия". Мы не должны бояться наших раз-

ногласий, мы должны искать то, в чем мы совпадаем.

Надо раз и навсегда сказать друг другу: нет главных и второстепенных курдов, заслуженных и не заслуженных, хороших и плохих.

В процессе объединения курдской нации, решения курдского вопроса особую роль могут и должны сыграть курды России и стран СНГ.

Значение России в ближневос-

точном урегулировании сегодня огромное. Россия, в отличие от многих так называемых "союзников" и "друзей" народов, проживающих на территории от Средиземного моря до Индостана, действительно заинтересована в искоренении многочисленных войн и конфликтов на этой многострадальной земле, она реально делом доказывает не только желание задавить терроризм, но и погасить здесь очаги межрелигиозных и межнациональных пожаров.

Для курдов Россия исторически друг. Влияние России может стать решающим фактором в деле объединения курдов.

Но для этого надо сначала объединиться многочисленным курдским организациям, действующим в России и странах СНГ. Пока даже на этом уровне у нас нет единства. В России действуют федеральная национально-культурная автономия курдов, Международный союз курдских общественных объединений, Союз езидов России и другие. Два года назад видные курдские деятели подписали декларацию о создании Международного конгресса курдских общин (МККО). Цели при создании МККО провозглашены благородные – братство и единство между курдами, равенство всех сегментов курдского общества, невзирая на клановые, политические и религиозные различия. Но на деле сегодня на пространстве России и СНГ курды еще более разделены, поскольку все вышеперечисленные организации опираются на различные силы в Курдистане, практически не координируют свою деятельность друг с другом.

Это наносит большой вред интересам курдов, проживающих не только на территории бывшего СССР, но и в самом Курдистане.

Считаю, надо прекратить эту недостойную игру в перетягивании одеяла на себя, перестать доказывать друг другу, кто более курд, кто менее. Надо объединяться не на

декларативном уровне, а на деле.

Первое, что должны сделать лидеры всех курдских общин России и стран СНГ – собраться вместе и спокойно обсудить все имеющиеся разногласия, постараться возвыситься над политическими, религиозными и иными противоречиями во имя общей единой цели. Да, это будет трудный разговор, но он необходим, если мы хотим достичь желаемого.

Объединение курдских организаций России и стран СНГ позволит, с одной стороны, оказывать определенное влияние на позицию России в отношении Курдистана, с другой – воздействовать на лидеров и различные политические и общественные силы Курдистана для побуждения их к объединению. Курды России и СНГ могут и должны стать мостом между Россией и Курдистаном, как в политическом, так и в экономическом, социальном, культурном отношении. Не может быть несколько таких мостов. Этот мост должен быть единым.

И тогда реальным станет следующий шаг – объединение курдов всех разрозненных частей Курдистана – иракского, сирийского, турецкого, иранского. Границы разрушатся только тогда, когда курды будут едины внутри своей нации. Российские курды, курды СНГ могут стать связующим звеном в этом процессе.

Площадку для внутрикурдского диалога можно было бы организовать в России и при посредничестве объединенной курдской общины России и СНГ. Предпринимавшиеся ранее попытки создать Общенациональную курдскую конференцию проваливались из-за разногласий сторон. Именно поэтому такой форум должен пройти на нейтральной, но дружественной к курдам территории Российской Федерации. Без каких-либо предварительных условий, жестких квот, ограничений и т.д. На этом форуме должны быть представлены все основные силы курдского народа. И все должны иметь свой голос. Только так достигается единство.

Призываю лидеров курдских общественных организаций России и стран СНГ отбросить в сторону разногласия и найти в себе силы сделать шаги навстречу. Тем самым мы покажем пример миру и разрушим бытующий, к сожалению, стереотип, будто курды не умеют объединяться.

Борис Мамоян

Об авторе:

Борис Мамоян (Уське Качах) - Генеральный директор Группы компаний "EXTRA", город Томск, эксперт по курдскому национальному вопросу.

Образование: Рязанский Радиотехнический Университет; Томский Государственный Университет (Высшая Школа Бизнеса); Британский Открытый Университет (ЛИНК).

kurdistan.ru

Осман Байдемир показал местонахождение Курдистана

Депутат парламента Турции от про-курдской "Народно-демократической партии" (НДП) Осман Байдемир стал героем социальных медиа, красиво

ответив на вопрос вице-спикера парламента.

На одном из последних заседаний парламента Турции вице-спикер настойчиво прерывал выступавшего Байдемира, несколько раз переспросив его: "Господин Байдемир, где же этот Курдистан?"

На что Байдемир, приложив руку к своей груди, сказал: "Здесь Курдистан. Он в моем сердце!"

Смотреть видео-репортаж "Rudaw"

Байдемир давно известен как один из самых значимых курдских политиков Турции. Перед референдумом о независимости Иракского Курдистана он не раз заявлял, что сожалеет о том, что не может проголосовать за создание курдского государства, не являясь гражданином этого региона. ***kurdistan.ru***

Из-за потери Киркука в 2018 году в Курдистане еще больше сократятся зарплаты

Региональное правительство Курдистана (КРГ) планирует сократить зарплаты части категорий служащих на 33%. После резкого падения доходов в результате потери нефтяных месторождений Киркука, правительство Иракского Курдистана готовится ввести новые меры экономии. Как сообщает "Rudaw", доходы Курдистана сократились с 565,5 млн. долл. США в месяц до 337,4 млн. долл. США.

Новые сокращения зарплат коснутся тех, кто избежал вычетов во время предыдущего сокращения зарплат в рамках непопулярных мер жесткой экономии, введенных в 2016 году из-за сокращения Ираком доли Курдистана в федеральном бюджете и больших расходов на беженцев и войну с "Исламским государством".

По словам источника агентства, КРГ сократит зарплаты членов сил безопасности, включая "Асаиш" и полицию. Силы пешмерга не будут затронуты, но зарплаты их высших командиров урежут на 33%.

На заседании кабинета министров КРГ, состоявшемся в понедельник под председательством премьер-министра Нечирвана Барзани, обсуждались прогнозы нефтяных и не нефтяных доходов в первой половине 2018 года. После этого было принято решение о "приоритетности" выплат заработных плат госслужащих Курдистана. Тем не менее, скорее всего, будет объявлено о новых сокращениях зарплат в будущем.

В рамках системы сокращения зарплат, введенной в 2016 году для большинства государственных служащих, некоторые столкнулись с 40%-м уменьшением выплат.

До октябрьского военного кризиса КРГ находилось на пути к финансовому оздоровлению, главным образом из-за более высоких цен на нефть, и власти Курдистана обещали повышение доли зарплат. Экспорт курдской нефти сейчас составляет около 250 000 баррелей в сутки, по сравнению с приблизительно 550 000 баррелей в сутки в начале октября. Это намного ниже запланированных ранее 700 000 баррелей в сутки к концу 2017 года или к началу следующего. Правительство также увеличило налоги и сборы по многим основным услугам, таким как регистрация новых автомобилей и покупка недвижимости. С этой же целью была введена биометрическая система начисления заработной платы, отсекая несуществующих работников и получателей двойных зарплат. Для оплаты полной суммы зарплат 1,2 миллионов служащих КРГ нужно 772 миллиона долларов в месяц. ***kurdistan.ru***

Четыре девочки-езидки освобождены из плена ИГ

Департамент Регионального правительства Курдистана (КРГ) по делам похищенных езидов объявил, что в пятницу были спасены четыре езидских девочки.

Глава департамента Хусейн Кайди сказал, что дети уже воссоединились со своими семьями в Курдистане. Освобожденные дети родом из Тель-Баната, Гирзарка, Синуне и Кочо езидского района Синджар, от куда они были похищены боевиками "Исламского государства" (ИГ) в 2014 году вместе с тысячами других езидов. По словам чиновника, примерно 50% похищенных, в основном женщин и детей, по-прежнему находятся в плену террористов и судьба большинства из них неизвестна. Около 3300 езидов уже освобождены. Как отметил Кайди, Багдад не оказал никакой поддержки в освобождении похищенных езидов, и операция осуществлялась при поддержке курдских сил. ***kurdistan.ru***

ДИПЛОМАТ

№ 30 (404) 18-24 Декабрь 2017 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Масуд Барзани выступил перед членами ДПК в Дохуке

В субботу, 16 декабря, курдский лидер Масуд Барзани во время встречи со старшими должностными лицами своей партии – "Демократической партии Курдистана" (ДПК) – в провинции Дохук Иракского Курдистана заявил, что референдум о независимости, состоявшийся 25 сентября, был исполнением исторической обязанности и законным сообщением курдского народа.

Говоря о политической ситуации в регионе Курдистан, Барзани сказал, что своевременное проведение парламентских и президентских выборов должно стать выходом из политического кризиса в Курдистане. Масуд Барзани

в очередной раз высоко оценил стойкость сил пешмерга и народа Курдистана перед лицом многочисленных угроз и трудных времен, которые сейчас переживает курдский регион Ирака.

Он также призвал к соблюдению прав всех религиозных и этнических компонентов региона Курдистан, и сохранению исторического мирного сосуществования между людьми. kurdistan.ru

ООН обеспокоена ситуацией в Туз-Хурмату

Организация Объединенных Наций в пятницу выразила глубокую обеспокоенность в связи с нарушениями прав человека в иракском городе

Ополченцы разграбили,

ООН.

"Это последовало после сообщений о том, что 16 и 17 октября аналогичное количество домов были разграблены и сожжены туркменскими ополченцами и гражданскими лицами, и что до 11 домов в городе, предположительно принадлежащих курдским семьям и должностным лицам, были уничтожены взрывчаткой. Тысячи жителей, в основном курдского происхождения бежали в регион Иракский Курдистан, очевидно опасаясь последствий, и до настоящего времени многие не вернулись", - говорится в заявлении.

Верховный комиссар ООН по правам человека призвал положить конец всем действиям, которые угрожают основополагающим правам населения Туз-Хурмату, призывая иракские власти обеспечить защиту гражданских лиц и наказать лиц, виновных в нарушениях прав человека.

Туз Хурмату - многоэтнический город в провинции Салахаддин, где живут курды, арабы и туркмены. Город является одной из спорных территорий, на которые претендуют и Эрбиль, и Багдад. kurdistan.ru

Туз-Хурмату, и конфликтами, которые начались там после ввода иракских сил 16 октября.

"Мы серьезно обеспокоены ситуацией в городе Туз-Хурмату провинции Салахаддин в Ираке, где, как сообщается, 9 и 12 декабря были обстреляны жилые районы, что привело к жертвам среди мирных жителей", - заявила в пятницу пресс-секретарь Верховного комиссара ООН по правам человека Лиз Тросселл.

В результате атаки иракских сил, в том числе проиранских ополченцев "Хашд аш-Шааби", на спорные курд-

сожгли и взорвали сотни объектов, принадлежащих курдским гражданским лицам Туз-Хурмату, тысячи курдов покинули свои дома.

"Представители ООН по правам человека посетили этот район 7 декабря и снова 14 декабря, чтобы расследовать сообщения о сожжении домов и разграблении предприятий. Они говорили с жителями Туз-Хурмату в Киркуке и Эрбиле, бежавшими от насилия, а также осмотрели в Туз-Хурмату около 150 помещений, которые были сожжены или повреждены иным образом", - сказала представитель

Масуд Барзани посетил контртеррористические силы Курдистана

Лидер Иракского Курдистана Масуд Барзани 13 декабря посетил базы контртеррористических сил Курдистана, чтобы поблагодарить их за весомый вклад в победу над "Исламским государством" (ИГ).

Барзани сказал, что жертвы, принесенные курдскими контртеррористическими силами и силами пешмерга на алтарь этой победы и защиты Курдистана от террора, никогда не будут забыты.

Курдские командиры вновь заявили, что готовы самоотверженно проливать свою кровь на благо и во имя безопасности народа Курдистана. kurdistan.ru

Разрешение кризиса между Эрбилем и Багдадом - "большой приоритет для США"

Советник президента США по национальной безопасности Герберт Макмастер заявил в среду, что решение споров между Эрбилем и Багдадом является "большим приоритетом" для администрации Дональда Трампа.

Выступая на ежегодной конференции "Фонда Джеймстауна", Макмастер сообщил, что Вашингтон оказывает помощь курдам с 1991 года в рамках "Операции обеспечения комфорта", результатом которой является "процветание Курдского региона". "Это практически чудо, то, что произошло в Северном Ираке с точки зрения прекрасных городов Сулеймания, Эрбиль и Дохук", сказал он о прогрессе Курдистана с 1991 года. "Мы считаем, что важным аспектом сильного Ирака является урегулирование этого конфликта и напряженности между Курдским регионом и остальной частью Ирака", - сказал Макмастер, которого цитирует "Kurdistan24". "Итак, мы готовы к этому". "Мы привержены территориальной целостности Ирака, а также территориальной целостности Курдского региона ... Мы полны решимости работать вместе с курдским руководством [и] иракским руководством, чтобы посредничать как можно лучше". kurdistan.ru

ТӘСІСÇІ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLÊMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbirlər:

Ramiz Qərib,

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500